

Format for the Aarhus Convention implementation report in accordance with Decision IV/4 (ECE/MP.PP/2011/2/Add.1)

I. Process by which the report has been prepared

Provide a brief summary of the process by which this report has been prepared, including information on the type of public authorities that were consulted or contributed to its preparation, how the public was consulted and how the outcome of the public consultation was taken into account, as well as on the material that was used as a basis for preparing the report.

Answer:

II. Particular circumstances relevant for understanding the report

Report any particular circumstances that are relevant for understanding the report, e.g., whether there is a federal and/or decentralized decision-making structure, whether the provisions of the Convention have direct effect upon its entry into force, or whether financial constraints are a significant obstacle to implementation (optional).

Answer:

III. Legislative, regulatory and other measures implementing the general provisions in article 3, paragraphs 2, 3, 4, 7 and 8

List legislative, regulatory and other measures that implement the general provisions in article 3, paragraphs 2, 3, 4, 7 and 8, of the Convention.

Explain how these paragraphs have been implemented. In particular, describe:

- (a) With respect to **paragraph 2**, measures taken to ensure that officials and authorities assist and provide the required guidance;
- (b) With respect to **paragraph 3**, measures taken to promote education and environmental awareness;
- (c) With respect to **paragraph 4**, measures taken to ensure that there is appropriate recognition of and support to associations, organizations or groups promoting environmental protection;
- (d) With respect to **paragraph 7**, measures taken to promote the principles of the Convention internationally; including:
 - (i) Measures taken to coordinate within and between ministries to inform officials involved in other relevant international forums about article 3, paragraph 7, of the Convention and the Almaty Guidelines, indicating whether the coordination measures are ongoing;
 - (ii) Measures taken to provide access to information at the national level regarding international forums, including the stages at which access to information was provided;
 - (iii) Measures taken to promote and enable public participation at the national level

with respect to international forums (e.g., inviting non-governmental organization (NGO) members to participate in the Party's delegation in international environmental negotiations, or involving NGOs in forming the Party's official position for such negotiations), including the stages at which access to information was provided;

(iv) Measures taken to promote the principles of the Convention in the procedures of other international forums;

(v) Measures taken to promote the principles of the Convention in the work programmes, projects, decisions and other substantive outputs of other international forums;

(e) With respect to **paragraph 8**, measures taken to ensure that persons exercising their rights under the Convention are not penalized, persecuted or harassed

Answer:

По подточка (а):

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Законът за управление на отпадъците (в сила от 13.07.2012 г.) забранява участието на обществеността и правото на граждани и неправителствени организации да потърсят правата си по съдебен път по отношение на неправомерни решения на Регионалните сдружения за управление на отпадъци. За това нарушение на чл.3 ал.1 от Орхуската конвенция сме сигнализирали многократно органите на МОСВ, включително и чрез предложения за обсъждане на законодателна промяна в Обществения съвет на министерството (по времето на служебното правителство). До момента обаче отговор или поне изразено желание за промяна няма. Сигнализирали сме и Европейската комисия и Комисията по петиции към ЕП. Конкретното нарушение в Закона за управление на отпадъците:

Чл.24 (4) Членове на регионалното сдружение могат да бъдат само общини.

(8) Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.

Чл.25 (1) Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини.

Чл.26 (4) За проведените заседания на общото събрание се съставят протоколи, които се подписват от неговия председател и от присъстващите кметове.

(5) Решенията на общото събрание са неразделна част от протоколите по ал. 4, които се публикуват на страниците в интернет на общините, включени в регионално сдружение, в срок от една седмица след провеждане на заседанието и се изпращат на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител.

(6) Решенията на общото събрание подлежат на обжалване само от заинтересованите общини по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Община, която не изпълни решение на общото събрание в определения ѝ за това срок, отговаря за нанесените вреди и пропуснатите ползи на членовете на регионалното сдружение.

Така формулирани текстовете означават следното:

Общинските съвети са задължени да дадат съгласието си за участие на съответната община в регионално сдружение за управление на отпадъците, чийто регион е определен от МОСВ чрез Националната програма. Но

впоследствие дори те нямат право да контролират решенията на Общото събрание на Регионалното сдружение. Съгласно чл. 138 от Конституцията на Република България, орган на местното самоуправление в общината е общинският съвет. Кметът е орган на изпълнителната власт (чл.139 от Конституцията) и неговите правомощия са ясно разписани в ЗМСМА.

ЗУО обаче, в нарушение не само на Конституцията на РБ (цитираните членове и чл.41, чл.45 и чл.56) и на Орхуската конвенция забранява не само на Общинските съвети, а и на гражданите, респективно на неправителствените организации, да контролират пряко решенията на тези регионални сдружения и да ги оспорват при нарушаване на правата им. Регламентираното задължение на общините да публикуват на сайтовете си решенията на общото събрание не се спазват масово. А и не е напълно достатъчна за изпълнение на целите на Орхуската конвенция.

Глава втора от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) поставя редица изисквания пред държавните органи и другите компетентни лица относно подпомагането и улесняването на обществеността по отношение на достъпа до информация за околната среда.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Тези изисквания, обаче, не се спазват от органите на МОСВ, особено от ИАОС и РИОСВ. Показателен пример е и че линкът към Орхуската конвенция в секция «достъп до информация» на сайта на МОСВ не е активен към дата 18.11.2013 г. Публичните регистри, които се поддържат от ИАОС, не са актуални /например не е посочено, че разрешителното на юридическо лице за дейности с отпадъци е с изтекъл срок/. Не е актуализиран специализираният регистър на Регионалните сдружения за управление на отпадъци и т.н.

Законът за достъп до обществена информация (ЗДОИ) подробно регламентира процедурите за достъп до обществена информация, включително и за информация за околната среда и насочва обществеността по какви начини може да получи информация и ако не е доволна от решението за достъп до информация, как и с какви средства за правна защита може да обжалва съответното решение пред компетентен орган.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Този Закон обаче не се спазва от МОСВ. Ръководеният от Валерия Герова екип непрекъснато търси вратички за заобикаляне на закона и отказ на достъп до информация. По тази причина само от сдружение „ДЕН” през 2013 г. бяха заведени дела за отказ на информация по проект на община Ямбол, финансиран по ОПОС, и изготвените от МОСВ отговори до ЕК във връзка със старото незаконно сметище на община Ямбол и нарушенията по проекта за регионално депо – Ямбол. По първото дело Административен съд-София град се произнесе категорично, че следва да бъде предоставен пълен достъп до информация, но едва след 2 напомнителни заявления от страна на търсещата информация Дияна Бончева – член на УС на сдружение „ДЕН” и предупреждение, че ще бъдат сезирани съдебните органи за неизпълнение на тяхното решение, МОСВ предостави информацията. По второто дело предстои съдебно заседание през януари 2014 г. Мотивите за отказ от страна на МОСВ – Регламент 1049/2001 са напълно незаконосъобразни, като основанията ни затова са подробно изложени в жалбата.

Интернет страниците на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и неговите структури включват специализирани секции „Достъп до информация”, в които се дават подробни указания относно процедурите за достъп до информация

за околната среда.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Тези Интернет-страници, обаче, не се актуализират редовно. На Интернет-страниците на РИОСВ не се публикува своевременно информация за внесените уведомления за инвестиционни намерения, със закъснение или пък въобще не се публикуват решения на РИОСВ по преценка за ОВОС, прекратяване на процедури и т.н. Подобна информация не се публикува и на сайтовете на РЗИ и МЗ, които също са сред органите по съгласуване на инвестиционни намерения.

С цел осигуряване на прозрачност в дейността и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация в интернет страницата на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) е публикуван и ежегодно се обновява Национален електронен каталог на източниците на екологична информация (<http://eea.government.bg>). В него са обобщени данни за това каква информация за околната среда се събира, съхранява и предоставя на обществеността от институциите в България.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Информацията не се актуализира редовно.

Важна роля изпълнява Фондация „Програма Достъп до Информация”, която:

- Консултира случаи, свързани с правото на информация.
- Провежда специализирани обучения по свобода на информацията за държавни и общински служители, журналисти и неправителствени организации.
- Подготвя информационни материали и публикации за централния и местния печат.

За повече информация:
<http://www.aip-bg.org/en/>

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Подкрепяме признанието от страна на МОСВ с настоящия доклад на постоянството, усилията и дейността на неправителствената фондация „Програма Достъп до информация”. Тя наистина оказва съществена роля за приемането и утвърждаването на практиките по Закона за достъпа до обществена информация в България; за въвеждането на законовото задължение на административните структури да поддържат публични регистри; за популяризиране и познаване от гражданите и неправителствените структури на конституционното ни право да получаваме и търсим обществена информация и т.н.

Описаните по-горе от нас допълнения, обаче, показват, че МОСВ не винаги изпълнява препоръките (или пък се консултира с добрите практики) на ПДИ по отношение на достъпа до обществена информация. Потвърждение на това е и фактът, че в официален доклад по отношение спазването на Орхуската конвенция се посочват заслуги на неправителствена организация, а не на държавната структура.

По подточка (b):

Всяка година се провеждат национални кампании за повишаване на общественото

съзнание и култура по повод Световен ден на влажните зони, Световен ден на водата, Часът на Земята, Международна седмица на горите, Ден на биологичното разнообразие, Световен ден на околната среда, Ден на река Дунав, Седмица на мобилността, Ден на Черно море, Ден на правото да знам, както и кампании, свързани с опазването на определени видове или групи видове (прилепи, делфини, мечки) и др. В рамките на тези кампании, от МОСВ и неговите структури се провеждат открити уроци, конкурси, изложби, акции по почистване и залесяване, форуми, обучителни семинари, кръгли маси, конференции за ученици, учители, бизнеса, неправителствени организации, за служители на общинската и държавната администрация.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Денят на правото да знам се отбелязва по инициатива на цитираната по-горе фондация „Програма Достъп до информация” и МОСВ няма заслуга за него (освен с обявяването на 28 септември като Ден на отворените врати в централните и регионални структури на министерството). Другите кампании обикновено се провеждат с финансиране по ОП „Околна среда” и национални фондове, разпределени на конкретно подбрани организации, част от които са скандално известни в обществото. Като пример можем да посочим скандала с едnodневния семинар за делфините, за който бяха платени над 24 хил.лв.

Традиционно се провеждат и други инициативи като:

– Конкурс „За чиста околна среда”, финансиран с национални средства, в който могат да участват с екологични проекти общини, кметства, училища, детски градини и обединени детски комплекси. Проектите предвиждат почистване и озеленяване на определени урбанизирани райони, създаване на зони за отдих и спорт и като цяло естетизиране и подобряване на жизнената среда в населеното място.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Налице е занижен контрол по отношение на разходите от бюджета на ПУДООС по проектите от националните кампании „За чиста околна среда” на тема „Обичам природата и аз участвам”, проведени през 2011 и 2012 г. Като пример ще посочим проектите на община Ямбол: № ЧОС 111922/07.03.2011 г. озеленяване и възстановяване на кът за отдих в кв. „Бенковски”, № ЧОС 111921/07.03.2011 г. озеленяване и възстановяване на кът за отдих в кв. „Каргон” и ЧОС 111920/07.03.2011 г. озеленяване и възстановяване на кът за отдих в кв. „Златен рог”, както и проекта на СНЦ „Клуб европейски инициативи ИДЕА” № ЧОС 112143/09.03.2011 г. възстановяване и поддържане на детски кът за отдих в кв. „Златен рог”. Четирите проекта са одобрени от назначена от министъра на околната среда и водите комисия със заповед № РД-237/06.04.2011 г. Предложено е на община Ямбол да бъдат отпуснати до 10 000 лв. за всеки един от трите проекта, като тези за кв. „Каргон” и кв. „Златен рог” да бъдат финансирани след решение на УС на ПУДООС за увеличаване на сумата за провеждане на кампанията. СНЦ „Клуб европейски инициативи ИДЕА” получава сума до 3000 лв.

От протокола за оценяване на проектите, публикуван на сайта на МОСВ, не става ясно кои са членовете на комисията и дали евентуално би възникнал конфликт на интереси. Изпълнителният директор на ПУДООС Галина Симеонова, например, е родом от Ямбол и беше общински съветник в Общински съвет-Ямбол през мандата октомври 2007- октомври 2011 г. от листата на управляващата партия ГЕРБ.

Нито за проектите на община Ямбол, нито за предоставяне на публичната общинска собственост – детски кът в кв. „Златен рог” на СНЦ „Клуб европейски инициативи ИДЕА”, има решение на Общински съвет – Ямбол. За последния проект дори не е известно дали въобще е реализиран, дали са усвоени средства и как са отчетени. Няма и разрешение нито от главен архитект, нито от експертен съвет за поставянето на тези "произведения на изкуството", което поражда съмнения, че отново

става дума за поредната нагла схема за крадене на пари.

В отчетите на ПУДООС за периода 2011-2012 г. липсва информация за извършените разходи по националните кампании „За чиста околна среда” на тема „Обичам природата и аз участвам”.

Проектите на община Ямбол бяха използвани в предизборната кампания на ГЕРБ за местни избори 2011 г., бяха отчетени и като успешни чрез прессъобщение на сайта на МОСВ, изготвено от пресцентъра на община Ямбол на 26.10.2011 г. – отново по време на предизборната кампания <http://www.moew.government.bg/?show=html&hid=69>.

Според информация от ямболския Интернет форум, фонтанът на пл. „Страшимир Кринчев” в кв. „Каргона”, който предизвика масовото възмущение на гражданите, е изработен от „юнак от листата на ГЕРБ”, „който има цех във „Фомис””. От община Ямбол не представиха информация за изпълнителите на проектите, как са били избрани и т.н. Но е факт, че само месеци след приключването на проектите и на предизборната кампания, фонтанът в кв. „Каргон” зеления и се напука, а растителността беше унищожена. Медиите сигнализираха и за неопазването на къта за отдих в кв. „Бенковски”.

Съгласно обявлението от 25 януари 2011 г., с което бе открита процедурата по набиране на проектни предложения по националната кампания за 2011 г., критериите за оценка са:

1. Размер на почистените площи / в дка/
2. Разходи за почистване на 1дка
3. Размер на озеленените площи /в дка/
4. Разходи за озеленяване на 1 дка.
5. Инвестиция за създаване и възстановяване на зони за отдих /пейки, беседки и т.н./, изграждане или ремонтване на детски площадки, спортни съоръжения и др. / в лева/
6. Предложение за устойчивост на проекта. Например в случаите на изграждане на нови съоръжения или озеленяване на площи кой ще поеме последващото стопанисване или поддръжка на изградените по проекта обекти.
7. Мерки за недопускане на повторно замърсяване на почистените площи и за поддържане на възстановената/създадената зона за отдих и др.
8. Обществено участие – в т.ч. доброволен труд, подкрепа от частни лица и фирми, неправителствени организации и др.

Оттук, а и от задълженията на изпълнителния директор на ПУДООС, следва да се извършва последващ контрол по изпълнението на проектите и ефективността на изразходените бюджетни средства. Само през кампанията през 2011 г. са финансирани 120 проекта на общини със суми до 10 000 лв., 20 проекта на НПО със суми до 3000 лв., 50 проекта на училища със суми до 5000 лв. и 42 проекта на детски градини със суми до 5000 лв., или са изплатени около 1,7 млн.лв. от бюджета на ПУДООС.

Подобна кампания беше провеждана и през 2012 г., като за нея също липсва информация в отчета за дейността на ПУДООС и извършени проверки по реализацията и ефективността на проектите.

– Конкурс на МОСВ за деца и юноши за рисунка, разказ и предмет, изработен от рециклирани материали в рамките на кампания под надслов „Обичам природата – аз участвам”. Финансират се и дейности на училища и детски градини, пряко свързани с повишаване на екологичната култура и навлизането на съвременните тенденции в сферата на опазването на околната среда в образователния и възпитателен процес на младите хора, вкл. оборудване на специализирани кабинети и учебни пособия, създаване на еко-кът и др.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Би следвало да се предприемат и конкретни мерки за въвеждане на екологичното

образование в задължителната образователна програма.

- Национална кампания „Зелена България”, която предвижда връчване на благодарствени призове за най-зелен бизнес, най-активна община с проекти, финансирани от фондовете на ЕС, най-зелен град.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Подобни призове се връчват и от неправителствения сектор, който осъществява на доброволни начала мониторинг върху околната среда. Като успешен пример ще посочим наградата „Космат дъб” и антинаградата „Пъстър пор”, учредена от Коалиция за устойчиво развитие. Номинации за тези призове се приемат през цялата година от обществеността, като в началото на следващата година широк обществен съвет от НПО и граждански структури от цялата страна определя призьорите.

- Кампанията „Зелена идея”, която има за цел по забавен и приятен начин да събере на едно място свежи идеи за опазването на околната среда и да насочи вниманието към уникалните места в българската природа.

Осъществен е проект “Управление на околната среда за устойчив начин на живот в българското общообразователно училище”, финансиран от Фламандското правителство, на обща стойност 35 000 евро.

Основните цели на проекта са популяризиране и по-пълно въвеждане на екологичното образование и образованието по устойчиво развитие в българското общообразователно училище и усъвършенстване на натрупаните знания на учители за работа със съвременни учебни помагала и оказване на подкрепа на училищата в процеса на прилагане на нови подходи и методи за работа с децата и родителите.

В рамките на проекта е преведено и отпечатано в тираж 1800 броя ръководство за учители „Управление на околната среда за по-добър начин на живот в училищата“. Ръководството е представено по време на провеждането на семинари и учебни практики пред 147 учители, директори на начални и средни общообразователни училища от общо 50 населени места в България, представители на Регионалните инспекторати по образование, МОСВ и общини.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

А има ли информация дали това ръководство се използва от учителите в извънкласни/учебни форми?

Успешно се прилага учебното помагало „Зелен пакет”, разработено от Регионалния екологичен център за Централна и Източна Европа с подкрепата на Toyota. „Зеленият пакет” включва няколко образователни компонента за ученици 5-8 клас, включително компакт диск, наръчник с учебни планове за учители, видеокасета с клипове и филми за околната среда, екологични игри и др.

Друг реализиран проект е кампанията “С Флупи за по-добра околна среда”, която се реализира на два етапа: първият обхваща над 250 детски градини в столицата и страната, на които бяха дарени 1200 образователни комплекта (вкл. книжките „Флупи и водата” и „Флупи и въздуха”, Наръчник за учителя, Флупи домино, стикери и постери), изготвени в рамките на същия проект, от които децата се научават на правилно отношение към околната среда: как да опазват въздуха и водата чисти, какво да правят, за да не са замърсени улиците, дворовете и домовете, как да се отнасят към света, който ни заобикаля. Вторият етап на кампанията “С Флупи за по-добра околна среда” беше насочен към децата на възраст между 8 и 13 години и включваше разработването и разпространението на два образователни пакета с помагала, предназначени съответно за учениците от 2 – 4 клас и 5 – 6 клас.

По подточка (с):

С цел активно сътрудничество с природозащитните граждански групи и организации и с останалите участници в обществения процес при формиране на позиции и поемане на инициативи от МОСВ за развитие и провеждане на държавната политика по опазване на околната среда, през март 2013 г. е създаден Обществен съвет към министъра на околната среда и водите. На заседанията присъстват представители на неправителствения сектор, различни браншови организации, на академичните/научни среди, държавните институции и др., в зависимост от темата на разглеждане на всяко заседание. Заседанията се излъчват онлайн на електронната страница на МОСВ, което осигурява максимална откритост пред обществото.

Осигурено е участие на НПО в консултативни съвети към МОСВ - Висшия експертен екологичен съвет, Националният съвет по биологично разнообразие, Висшият консултативен съвет по водите и Консултативната комисия по генетично модифицирани организми (ГМО).

Гражданските структури, бизнеса и медиите бяха въведени в обмяна на информация в интернет чрез канали на МОСВ в социалните мрежи Twitter, YouTube и Facebook.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

От 2002 г. в Закона за опазване на околната среда – с чл. 169. (1) е регламентирано правото на представители на обществеността и неправителствени екологични организации, определени от министъра на околната среда и водите, да съставят актове за установяване на административни нарушения по този закон. До този момент, обаче, няма изготвен регламент от МОСВ, който да определя реда за избор на НПО-ата и гражданските структури. Ние настояваме за тези критерии още от 2011 г. с официално писмо до МОСВ.

По подточка (d):

Проектите на рамкови позиции на страната по въпросите, които се разглеждат на заседания на работните органи на Съвета на ЕС (в т.ч. и във връзка с общия принос на ЕС към международни инициативи, процеси, споразумения и др.) се съгласуват в рамките на Работни групи към Съвета по европейски въпроси, в чиито състав са включени представители на асоциации на неправителствени организации, синдикати и др. По този начин е осигурено участие на засегнатата общественост при координирането и изготвянето на националните позиции за преговорите на равнище ЕС при процедурите по формиране на обща позиция на ЕС по въпроси, свързани с международни форуми. Като примери за такива форуми, в които страната не участва пряко, а само посредством механизмите на координация в рамките на институциите на ЕС, могат да се посочат Стокхолмска конвенция за устойчивите органични замърсители, Конвенция за трансграничните въздействия на промишлените аварии, Базелска конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, процедурите по укрепване и надграждане на Програмата на ООН за околна среда (UNEP) и др.

В консултативните съвети към министъра на околната среда и водите, които разглеждат и въпроси, свързани с участието на страната в международни форуми, също е осигурено участие на неправителствените организации, академичните среди и др. С оглед участие на гражданското общество в процесите по прилагане на

Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата е в процес на сформирание Консултативен съвет по климата, в който ще вземат участие професионални и неправителствени организации, научните среди и др.

Изготвена е и е предоставена на звената в МОСВ и компетентните институции в страната, информация и указания (вкл. и Ръководството от Алма Ата за прилагане на принципите на Орхуската конвенция в международни форуми) относно утвърждаване и насърчаване прилагането на принципите на Орхуската конвенция в международните процеси на вземане на решения по въпроси, касаещи околната среда. Определени са лица за контакт по международните споразумения и договори, с които да се координират бъдещи действия.

Ръководството за прилагане на принципите на Орхуската конвенция в международни форуми е предоставено на националните координатори на конвенции, свързани с околната среда.

По подточка (е):

В българското законодателство няма изричен текст, който да съответства на изискванията на чл.3, ал. 8 от Конвенцията, но съгласно чл. 45 от Конституцията на Република България: „Гражданите имат право на жалби, предложения и петиции до държавните органи.“, а чл. 56 от Конституцията гласи: „Всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени негови права или законни интереси. В държавните учреждения той може да се явява и със защитник.“

Допълнение от сдружение „ДЕН“

С конкретни примери за членове на нашето сдружение можем да заявим, че се допускат явни нарушения на чл.3 ал.8 от Конвенцията – включително и с репресивни методи от страна на други държавни органи. Скандално е и решение на Общото събрание на Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Ямбол от 10.09.2013 г. (което нямаме законова възможност да обжалваме, заради посочената по-горе забрана в ЗУО) да се изиска информация от община Тунджа (в това число и лични данни, защитена информация по Закона за авторското право и т.н.) за имотите на председателя на сдружението, както и да се предложат законодателни промени, които да отнемат правото на граждански структури и неправителствени организации да обжалват незаконосъобразни актове на общински съвети и структури на МОСВ по екологични проекти.

IV. Obstacles encountered in the implementation of article 3

Describe any obstacles encountered in the implementation of any of the paragraphs of article 3 listed above.

Answer:

Няма.

Допълнение от сдружение „ДЕН“

Видно от нашите забележки, пречки по прилагането на чл.3 от Орхуската конвенция в България има. Основната според нас е политическата воля на управляващите да синхронизират българското законодателство с европейското, без да допускат вратички за заобикаляне на закона, каквито са примерите със Закона за управление на отпадъците по отношение на

забраната на граждански организации да контролират дейността на Регионалните сдружения по управление на отпадъците; с новоприетата Наредба 6 за депата и проектът за Наредба за отчисленията по чл.60 от ЗУО, които позволяват в нарушение на Директива 1999/31 да продължи експлоатацията на старите незаконни сметища, дори и да са с изчерпан капацитет и за тях да има експертни становища, че реално замърсяват околната среда и вредят на човешкото здраве.

V. Further information on the practical application of the general provisions of article 3

Provide further information on the practical application of the general provisions of article 3.

Answer:

Информационните центрове за обществеността в МОСВ и неговите териториални структури разпространяват информация за околната среда и устойчивото развитие сред учениците, студентите, неправителствените организации, академичните среди, бизнеса. Центровете предоставят на граждани и организации безплатни информационни материали и свободен достъп до специализирана литература в областта на опазване на околната среда, научноизследователски разработки, информационни източници, получавани по линия на международния обмен, видеоматериали и др. Осигурени са възможности за организирани групови посещения на центровете.

Специално внимание се отделя на използването на електронните средства за предоставяне на достоверна и навременна информация – интернет страниците на министерството и неговите структури непрекъснато се актуализират, създават се и се развиват публични бази данни и регистри с информация за околната среда.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Интернет-страниците се актуализират единствено с положителните новини за отрязани лентички на обекти по ОП”ОС”. Липсва своевременна информация за внесените уведомления за инвестиционни проекти, за решенията по преценка за ОВОС, за решения по ОВОС и ЕО и т.н.

Значителен обем информация за околната среда е поставена на интернет страниците на МОСВ и неговите структури. Услугата "На едно гише" за административни услуги на гражданите, включително и за подаване на заявления за достъп до информация се предоставя в МОСВ от 2000 г. Чрез услугата „На едно гише” и други министерства и местни органи, разполагащи с информация за околната среда предоставят информация на обществеността.

В рамките на няколко проекта по Пакта за стабилност за Югоизточна Европа бяха разработени насоки и са провеждани семинари за запознаване на различните групи на обществеността с техните права, произтичащи от прилагането на конвенцията в България.

МОСВ е изградило партньорство с неправителствените организации, на принципите на равнопоставеност и прозрачност. Екологичните НПО участват в процеса на вземане на решения като членове на над 20 консултативни органи и работни групи. Чрез интернет страниците на МОСВ и неговите структури на възможно най-ранен етап на обществеността и неправителствените организации се предоставя

възможност да изразят своите позиции по проекти на нормативни актове, стратегии, планове и програми, изготвени от МОСВ в областта на околната среда. Тази практика се прилага и от други министерства и местни власти, имащи компетенции по въпроси свързани с околната среда.

VI. Website addresses relevant to the implementation of article 3

Give relevant website addresses, if available:

<http://www.moew.government.bg/?&lang=bg>
<http://eea.government.bg/>
<http://www.mi.government.bg/bg>
<http://www.mzh.government.bg/mzh/bg/Home.aspx>
<http://www.mh.government.bg/>

VII. Legislative, regulatory and other measures implementing the provisions on access to environmental information in article 4

List legislative, regulatory and other measures that implement the provisions on access to environmental information in article 4.

Explain how each paragraph of article 4 has been implemented. Describe the transposition of the relevant definitions in article 2 and the non-discrimination requirement in article 3, paragraph 9. Also, and in particular, describe:

- (a) With respect to **paragraph 1**, measures taken to ensure that:
 - (i) Any person may have access to information without having to state an interest;
 - (ii) Copies of the actual documentation containing or comprising the requested information are supplied;
 - (iii) The information is supplied in the form requested;
- (b) Measures taken to ensure that the time limits provided for in **paragraph 2** are respected;
- (c) With respect to **paragraphs 3 and 4**, measures taken to:
 - (i) Provide for exemptions from requests;
 - (ii) Ensure that the public interest test at the end of paragraph 4 is applied;
- (d) With respect to **paragraph 5**, measures taken to ensure that a public authority that does not hold the environmental information requested takes the necessary action;
- (e) With respect to **paragraph 6**, measures taken to ensure that the requirement to separate out and make available information is implemented;
- (f) With respect to **paragraph 7**, measures taken to ensure that refusals meet the time limits and the other requirements with respect to refusals;
- (g) With respect to **paragraph 8**, measures taken to ensure that the requirements on charging are met.

Answer:

Няма дефиниция в българското законодателство, която напълно транспонира дефиницията на конвенцията за "Държавен орган". Съгласно чл. 21, ал. 1 и 2 на ЗООС, за целите на закона "държавни органи" са компетентните органи, определени, както следва:

- (1) Централни и териториални органи на изпълнителната власт, които събират и

разполагат с информация, свързана с околната среда;

(2) Органи и организации, които са част от консолидираната фискална програма и събират и разполагат с информация за околната среда, с изключение на органите на законодателната и съдебната власт.

Чл. 21, ал. 3 от ЗООС посочва, че всяко физическо или юридическо лице, което предоставя обществени услуги, свързани с околната среда и осъществява тази дейност под контрола на органите и организациите, в съответствие с ал. 1 и 2, е длъжно да предоставя информация за околната среда.

Дефиницията на "Информация за околната среда" е напълно транспонирана в чл. 18 и чл. 19 от ЗООС.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Дефиницията на конвенцията за „държавен орган” е транспонирана частично в Закона за достъп до обществена информация и би следвало да залегне и в Глава втора от Закона за опазване на околната среда. Смисълът на Орхуската конвенция е, че гражданите имат право да получават информация не само от министерството и неговите структури, а и включително от физически и юридически лица, които изпълняват обществени услуги или други задължения по опазване на околната среда, каквито са например организациите по оползотворяване на отпадъци, предприятията за опасни производства, фирмите, които разработват кариери за добив на подземни богатства и др. Би следвало МОСВ да предприеме законодателни инициативи, които да задължат тези физически и юридически лица да предоставят информация на граждани по реда на ЗДОИ, както и да се уреди правото на НПО да осъществяват независим мониторинг в тези предприятия с цел по-голяма прозрачност, по-добро партньорство с органите на МОСВ и най-вече стриктно спазване на изискванията за опазване на общественото здраве и околната среда.

По подточка (а):

Съгласно чл. 17 от ЗООС, всеки има право на достъп до наличната информация, свързана с околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

В съответствие с чл. 26 и чл. 27 от ЗДОИ, достъпът до обществена информация се предоставя в следните форми:

1. Проверка на информация (оригинал или копие);
2. Устна справка;
3. Копие на хартиен носител;
4. Копие на технически носител.

Допълнение от сдружение „ДЕН”:

ЗДОИ предоставя възможност и за получаване на достъп до обществена информация по e-mail. Този начин е утвърдена практика в ЕК, а вече и от редица държавни структури в България. Освен, че улеснява гражданите – бързина, липса на такса и т.н., чрез него се пести и хартия.

Органите се съобразят с предпочитаната форма на достъп до обществена информация, освен в случаите, когато:

1. за нея няма техническа възможност;
2. е свързана с необосновано увеличаване на разходите по предоставянето;
3. води до възможност за неправомерна обработка на тази информация или до нарушаване на авторски права.

По подточка (b):

Съгласно чл. 20, ал. 2 от ЗООС, информация, свързана с околната среда се предоставя

в рамките на 14 дни от датата на уведомяване на заявителя за решението на компетентния орган да предостави достъп до исканата информация.

Според чл. 28, ал. 1 от ЗДОИ, всяко искане за достъп до обществена информация се разглежда в най-кратки срокове, но не по-късно от 14 дни, считано от датата на регистриране на заявлението за достъп до информация.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Този срок, обаче, не се спазва винаги от правния екип в МОСВ, ръководен от Валерия Герова.

По подточка (с):

Съгласно чл. 33 от ЗДОИ, ако органът не разполага с исканата информация и няма данни, къде да я намери, той уведомява заявителя за това в срок от 14 дни.

Съгласно чл. 29, ал.1 от ЗДОИ, когато не е ясно точно каква информация се иска или е твърде широко дефинирана, заявителят се уведомява за това и се предоставя възможност да уточни предмета на исканата информация.

Чл. 20, ал.1 от ЗООС напълно транспонира изискването на чл. 4, ал.4 от Конвенцията. Достъпът до информация за околната среда може да бъде отказан в случаите, когато се иска:

1. класифицирана информация, която представлява държавна или служебна тайна;
2. информация, която представлява производствена или търговска тайна, определена със закон;
3. информация, която представлява интелектуална собственост;
4. информация, която представлява лични данни, ако физическото лице, с което е свързана тази информация, не е съгласно с разкриването ѝ, и съгласно изискванията, предвидени в Закона за защита на личните данни;
5. информация, която би се отразила неблагоприятно на интересите на трето лице, което е предоставило исканата информация, без да има правно задължение да го направи и без да може такова задължение да му бъде наложено, и когато не е съгласно с предоставянето на информацията;
6. информация, която ще се отрази неблагоприятно на компонентите на околната среда.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

На сайта на МОСВ не е публикувана заповедта на министъра, която определя коя информация е класифицирана и служебна в структурите на министерството. Това предполага приложението на различни практики от правните отдели в структурите на министерството. Примерите за това са в съдебните дела.

Съгласно чл. 37, ал.1, т.2 от ЗДОИ основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на надделяващ обществен интерес.

"Надделяващ обществен интерес" е налице, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на субектите (пар. 1, т.6 от Допълнителна разпоредба на ЗДОИ)

Съгласно чл. 20, ал. 4 от ЗООС, при вземане на решение за отказ на предоставянето на информацията по чл. 20, ал. 1 от ЗООС, компетентният орган трябва да вземе предвид обществения интерес от разкриването на такава информация.

Съгласно чл. 14, ал. 2, т. 3 от ЗДОИ, държавните органи са длъжни да съобщават

информация, която е събрана или им е известна при осъществяване на тяхната дейност, когато тази информация е, или може да бъде от обществен интерес.

По подточка (d):

Съгласно чл. 32, ал. 1 от ЗДОИ, когато органът не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение, в 14-дневен срок от получаване на заявлението за достъп до информация, той препраща съответно заявлението, като уведомява за това заявителя. В уведомлението задължително се посочват наименованието и адресът на съответния орган или юридическо лице, на които се препраща информацията.

По подточка (e):

Съгласно чл. 20, ал. 5 от ЗООС, в случай на ограничен достъп, наличната информация за околната среда се предоставя в частта ѝ, която е възможно да се отдели от информацията, за която съществуват ограничения за предоставяне.

Съгласно чл. 37, ал. 2 от ЗДОИ, частичен достъп може да бъде предоставен до тази част от информацията, до която достъпът не е ограничен.

По подточка (f):

Съгласно чл. 38 от ЗДОИ, при решение за отказ за достъп до обществена информация се посочват правното и фактическото основание за отказ по този закон, датата на решението и редът за неговото обжалване.

Според чл. 28, ал. 2 от ЗДОИ, компетентните органи или лица, изрично упълномощени от тях, решават дали да се предостави или откаже достъп до обществена информация и се уведомява заявителя за решението в писмен вид.

По подточка (g):

Съгласно чл. 20, ал. 1 от ЗДОИ, достъпът до обществена информация е безплатен. Разходите, направени за предоставяне на достъп до обществена информация се заплащат по нормативи, определени от министъра на финансите, които не надвишават действително направените разходи. Обосновка на разходите, се предоставят на заявителя при поискване.

Съгласно чл. 22 от ЗДОИ, без допълнителни разходи се поемат корекции и / или допълнения за предоставената обществена информация в случаите, когато тя е неточна или непълна и това е поискано мотивирано от заявителя.

Съгласно чл. 29 от ЗООС, таксата предвидена по предоставянето на нарочно обработена информация, се определя за всеки конкретен случай.

VIII. Obstacles encountered in the implementation of article 4

*Describe any **obstacles encountered** in the implementation of any of the paragraphs of article 4.*

Answer:

Няма.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Пречки има, видно от нашите забележки по-горе. И те са основно в желанието на определени чиновници в МОСВ да прикрият конкретни нарушения на свои колеги, на бенефициенти по проекти и т.н.

IX. Further information on the practical application of the provisions of article 4

Provide further information on the practical application of the provisions on access to information in article 4, e.g., are there any statistics available on the number of requests made, the number of refusals and the reasons for such refusals?

Answer:

Изготвят се и се публикуват годишни доклади за състоянието на околната среда от регионалните структури на МОСВ, както и Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България от ИАОС, с цел предоставяне на достъпна и разбираема информация за състоянието на околната среда на местно ниво за населението, НПО и всички заинтересувани страни.

В интернет сайта на ИАОС периодично се публикува и друга национално представителна информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда: Годишните доклади по околна среда на операторите на инсталации с издадени комплексни разрешителни; Верифицираните годишни доклади за емисии на парникови газове от стационарни инсталации; Верифицираните годишни доклади за емисии и верифицирани доклади за тонкилометрите на операторите на въздухоплавателни средства; информация, генерирана от Националния регистър за търговия с емисии на парникови газове за операторите на инсталации и операторите на въздухоплавателни средства, които не са изпълнили изискването за връщане в регистъра на количество квоти, равняващо се на верифицираните емисии отделени през предходната година; информация за всички регистрирани дружества-български и чуждестранни, притежаващи сметки на оператори на стационарни инсталации, участници в Европейската схема за търговия с емисии, лични сметки и сметки на оператори на въздухоплавателни средства за които има разпределени квоти за периода 2012-2020 г.; информация за одобрени проекти “Съвместно изпълнение”, както и прехвърлените единици по тях за съответната година; Национален доклад по инвентаризация на парниковите газове за България; Доклади и справки по Наредбите за масово разпространени отпадъци, специализирани ежедневни бюлетини за състоянието на атмосферния въздух и радиационната обстановка, тримесечни бюлетини и др.

Осигурява се публичен достъп до онлайн услуги, предоставяни от информационните системи за мониторинг на компонентите на околната среда, в т.ч. Националната автоматизирана система за контрол качеството на атмосферния въздух, посредством достъп в почти „реално време” до данните от автоматичните измервателни станции (АИС) на общините, на чиито територии са разположени съответните АИС, Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите, Информационната система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие, Регистъра на защитените територии и защитените зони в България, Регистъра и базата данни на вековните дървета в България, Регистрите относно управлението и мониторинга на отпадъците и др. Информационната система за биоразнообразието е част от световния механизъм за обмен на информация, създаден от Конвенцията за биоразнообразието (Clearing House Mechanism - CHM).

Задачата му е да предоставя директно или да посочи къде може да бъде намерена необходимата информация за биоразнообразието.

Подробна информация и публичен достъп до данните за защитените зони, процедурите за оценка на съвместимост на планове, програми и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от Натура 2000 (ОС) и свързани с тях документи са налични на интернет страницата на Информационната система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000.

Публичното приложение на системата осигурява достъп до информацията за защитените зони чрез избор от динамична карта или чрез специализирана търсачка. Последната дава възможност за търсене на защитени зони по име, код, тип, местоположение, както и по видове и местообитания предмет на опазване в зоните.

На потребителите е осигурен достъп до богат набор от данни и документи за всяка една от защитените зони, в това число:

- Издадена заповед за обявяване на защитената зона и приложения към нея;
- Стандартен Натура 2000 формуляр;
- Предмет и цели на опазване на защитената зона;
- Хронологично представяне на процедурата по предлагане и одобряване на защитената зона и свързаните с нея документи;
- Цифрови граници на защитената зона в различни формати и координатни системи;
- Други данни, свързани със защитената зона;
- Визуализация на границите на защитената зона върху уеб ГИС карта.

Публичното приложение осигурява достъп до информация за процедурите по ОС, като предоставя възможности за търсене по компетентен орган, вид на процедурата и местоположение.

На потребителите се предоставя информация за характеристиките и местоположението на инвестиционните предложения, плановете, програмите и проектите, подложени на процедура по ОС, както и за решенията на компетентния орган по процедурата.

България активно участва в европейските инициативи – Обща система за информация за околната среда за Европа (SEIS), Инфраструктура за пространствени данни (INSPIRE) и Европейската програма за наблюдение на Земята (Коперник).

В МОСВ и неговите структури има много добре организиран достъп до информация за околната среда. Достъпът до информация в МОСВ и неговите структури е регламентиран със заповеди на министъра на околната среда и водите. Чрез услугата "На едно гише" всички заявления за достъп до информация се подават на едно място, след което се завеждат и разпределят за отговор. Услугата „На едно гише“ се извършва и от другите компетентни по въпросите на околната среда министерства и местни власти.

Съгласно чл. 15, ал. 2 на ЗДОИ, всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт изготвя годишен доклад за получените заявления за достъп до обществена информация, който включва и данни за направените откази и причините за тях.

Структурите на МОСВ регистрират заявленията за достъп до обществена информация съгласно чл. 25, ал. 3 от ЗДОИ и публикуват регистрите с броя получени заявления, решения за предоставяне на информация и направени откази в Интернет (ИАОС публикува Регистъра на постъпилите заявления за достъп до обществена информация на адрес <http://eea.government.bg/bg/about/adm-services-info-access>).

През 2012 г. от МОСВ и неговите структури са взети 884 решения за предоставяне на

достъп до информация, отказите са само 14, а обжалванията – 2.

МОСВ и неговите структури са отличени с грамоти от неправителствената организация „Програма за достъп на информация” като една от държавните институции в България, които осигуряват много добър обществен достъп до информация.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

МОСВ е получило почетна грамота от ПДИ през далечната 2003 г., което трябваше да бъде стимул за подобряване на достъпа до обществена информация в институцията. Номинациите на министерството в раздела на негативните награди на фондацията през следващите години говори точно обратното – че се нарушават правата на гражданите по ЗДОИ. От структурите на министерството награди от ПДИ са получили само Басейновите дирекции – Източнобеломорски район и Западнобеломорски район и РИОСВ-Велико Търново.

Неправдоподобни са посочените цифри и за откази и обжалвания през 2012 г. Само сдружение „ДЕН” имаше повод да обжалва 3 отказа през 2012 г. Или регистърът не се води точно, или служителите в МОСВ умишлено за пореден път подвеждат комисията с невярна информация.

X. Website addresses relevant to the implementation of article 4

Give relevant website addresses, if available:

<http://www.moew.government.bg/>
<http://eea.government.bg/>
<http://chm.moew.government.bg/>
<http://natura2000.moew.government.bg>

XI. Legislative, regulatory and other measures implementing the provisions on the collection and dissemination of environmental information in article 5

List legislative, regulatory and other measures that implement the provisions on the collection and dissemination of environmental information in article 5.

Explain how each paragraph of article 5 has been implemented. Describe the transposition of the relevant definitions in article 2 and the non-discrimination requirement in article 3, paragraph 9. Also, and in particular, describe:

- (a) With respect to **paragraph 1**, measures taken to ensure that:
 - (i) Public authorities possess and update environmental information;
 - (ii) There is an adequate flow of information to public authorities;
 - (iii) In emergencies, appropriate information is disseminated immediately and without delay;
- (b) With respect to **paragraph 2**, measures taken to ensure that the way in which public authorities make environmental information available to the public is transparent and that environmental information is effectively accessible;
- (c) With respect to **paragraph 3**, measures taken to ensure that environmental information progressively

becomes available in electronic databases which are easily accessible to the public through public telecommunications networks;

(d) With respect to **paragraph 4**, measures taken to publish and disseminate national reports on the state of the environment;

(e) Measures taken to disseminate the information referred to in **paragraph 5**;

- (f) With respect to **paragraph 6**, measures taken to encourage operators whose activities have a significant impact on the environment to inform the public regularly of the environmental impact of their activities and products;
- (g) Measures taken to publish and provide information as required in **paragraph 7**;
- (h) With respect to **paragraph 8**, measures taken to develop mechanisms with a view to ensuring that sufficient product information is made available to the public;
- (i) With respect to **paragraph 9**, measures taken to establish a nationwide system of pollution inventories or registers.

Answer:

По подточка (a):

Съгласно чл. 24 от ЗООС всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт ежегодно публикува данните за информационните масиви и ресурси от обработена информация за околната среда.

Съгласно чл. 25, ал.1 и ал.2 от ЗООС министърът на околната среда и водите определя със заповед описанието на информационните масиви и ресурси, както и че информацията следва да се актуализира периодично.

Съгласно чл. 23, ал. 1 от ЗООС, при аварийни или други замърсявания, когато са нарушени установените с нормативен или индивидуален административен акт норми на изпускане на замърсяващи вещества в околната среда, лицата, извършили нарушението, както и лицата, отговорни за спазване на нормите, са длъжни незабавно да уведомят съответните областни управители, кметовете на съответните общини, регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ), басейновите дирекции и органите на Министерството на вътрешните работи, а при промяна на радиационната обстановка – и Агенцията за ядрено регулиране.

В съответствие с чл. 23, ал. 2 от ЗООС компетентните органи в обхвата на ал. 1, са длъжни да уведомят незабавно Министерството на здравеопазването и засегнатото население за настъпилото наднормено замърсяване, като предложат мерки за защита на човешкото здраве и на имуществото.

По подточка (b):

Според чл. 15, ал. 1 от ЗДОИ, с цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично публикува актуална информация, съдържаща:

1. описание на неговите правомощия и данни за организацията, функциите и отговорностите на ръководената от него администрация;
2. списък на издадените актове, в изпълнение на неговите правомощия;
3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация;
4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация.

Към момента се поддържат от МОСВ и неговите структури над 220 регистъра и бази данни, вкл. регистри с данни за процедури по екологична оценка на планове и програми и с данни за процедури по оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционни предложения (ОВОС); регистър на издадените разрешителни за предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал по отношение на големи аварии с опасни химични вещества; регистър с данни за резултатите от издаването, отказа, отмяната, преразглеждането, изменението и актуализирането на комплексните разрешителни; Национален регистър за отчитане на издаването, притежаването, предаването, прехвърлянето и отмяната на квоти за емисии на парникови газове, администриран от 2012 г. през базата на Европейския общностен регистър; Национална система за докладване по Регламент (ЕО) № 166/2006 за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители. и др.

По подточка (с):

В съответствие с чл. 25а от ЗООС компетентните органи и лица, създават интернет страница и поддържат чрез нея информационна база данни за околната среда, която е безплатна и публично достъпна. Базата данни съдържа най-малко следната информация:

1. текстове на международни договори, конвенции или споразумения и законодателство, свързано с околната среда;
2. стратегии, планове и програми, свързани с околната среда;
3. доклади за напредъка или прилагането на актовете и документите по т. 1 и 2, ако такива са изготвени или поддържани в електронен вид;
4. националния и регионалните доклади за състоянието на околната среда, както и други доклади за състоянието на околната среда, предвидени в закона или в подзаконов нормативен акт;
5. данни или обобщени данни, постъпващи от мониторинга на дейностите, които оказват или могат да окажат влияние върху околната среда;
6. публични регистри по реда на този закон или на други специални закони в областта на околната среда.

По подточка (d):

В съответствие с чл. 22, ал.1 от ЗООС министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който след приемането му се публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на интернет страницата на МОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС).

По подточка (e):

Съгласно чл. 25а, ал. 2 от ЗООС, компетентните органи и лица поддържат в интернет страниците си бази данни за международни договори, конвенции и споразумения , законодателство, стратегии, планове и програми, доклади за напредъка на тяхното прилагане, данни постъпващи от мониторинга на дейностите, които оказват или могат да окажат въздействие върху околната среда.

По подточка (f):

С чл. 132 - чл. 141 от ЗООС се въвеждат нормативните изисквания свързани с прилагането на схемата на ЕС за екомаркировка съгласно Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на

ЕС (ОВ, L 27/1 от 30 януари 2010 г.). Екомаркировката на ЕС е доброволен ангажимент от страна на бизнеса и е насочена към производство и потребление на продукти и услуги с намалено отрицателно въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл. Логото на екомаркировката на ЕС гарантира на потребителите, че продуктите и услугите имат най-високите екологични показатели, постигнати на пазара на Общността. Информацията е точна, неподвеждаща и научно обоснована, и улеснява избора на потребителите. Актуална информация за схемата, както и за организациите, на територията на Р България, и продуктите, получили право да използват логото на екомаркировката на ЕС се поддържа на интернет страницата на МОСВ.

С чл. 132 - чл. 141 от ЗООС се въвеждат нормативните изисквания за прилагането на схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS) съгласно Регламент (ЕО) № 1221/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно доброволното участие на организации в Схемата на Общността за управление по околна среда и одит (EMAS). Целта на EMAS е да насърчава непрекъснатото подобряване на екологичните резултати на организациите чрез създаване и прилагане от организациите на системи за управление по околна среда, системна, обективна и периодична оценка на резултатите на такива системи, предоставянето на информация относно екологичните резултати, открит диалог с обществеността и други заинтересовани страни, както и активното участие на служителите в организациите и подходящо обучение. Актуална информация за схемата, както и за организациите, на територията на Р. България, регистрирани съгласно Регламент (ЕО) № 1221/2009 се поддържа на интернет страницата на МОСВ.

Европейската комисия разработи и публикува критерии за продуктите и услугите, предмет на екологосъобразни/„зелени” обществени поръчки (също доброволен инструмент на ЕС, както и екомаркировката). Критериите за „зелени” обществени поръчки покриват 19 групи продукти и услуги, идентифицирани като най-подходящи, предвид високото потребление, големия пазарен дял, значителните въздействия върху околната среда. Тези критерии са публикувани на страниците на Комисията и на МОСВ.

По подточка (g):

В съответствие с чл. 22, ал.1 от ЗООС министърът на околната среда и водите ежегодно внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който след приемането му се публикува като Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда на интернет страницата на МОСВ и ИАОС. Регионалните инспекции по околната среда и водите ежегодно изготвят регионален доклад за състоянието на околната среда на съответната им територия за предходната година.

По подточка (h):

Като страна-членка на ЕС, България прилага и други инструменти, освен екомаркировката, които предоставят информация за екологичните характеристики на стоките и услугите, в т.ч. еко-проектиране (екодизайн), енергийно етикетирание и др.

По подточка (i):

Съгласно чл. 129, ал. 4 от ЗООС, ИАОС поддържа публичен регистър за резултатите от мониторинга на емисиите, предвиден в комплексните разрешителни.

Съгласно чл. 22б, т. 2 от ЗООС ИАОС поддържа публичен регистър за изпускането и преноса на замърсители на национално ниво и осигурява достъп до него чрез интернет страницата си. В регистъра се докладват данни за изпускането и преноса на замърсители от операторите, извършващи дейности по приложение I на Регламент (ЕО) № 166/2006 за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители (ЕРИПЗ). Докладването е в електронен формат.

Чрез Национална информационна система за докладване по ЕРИПЗ Р. България изпълнява и изискванията на Протокола за изпускането и преноса на замърсители за създаване и поддържане на широкообхватен и публично достъпен национален регистър за изпускането и преноса на замърсители.

XII. Obstacles encountered in the implementation of article 5

*Describe any **obstacles encountered** in the implementation of any of the paragraphs of article 5.*

Answer:

Няма.

XIII. Further information on the practical application of the provisions of article 5

*Provide further information on the **practical application of the provisions on the collection and dissemination of environmental information in article 5**, e.g., are there any statistics available on the information published?*

Answer:

Прозрачност и ефективен достъп до информация за околната среда в България се осигурява основно чрез интернет страниците на държавните институции и чрез техните информационни центрове и публикувани доклади, бюлетини и други специализирани издания. Това е част от по-широка тенденция за предоставяне на разположение на информация за околната среда чрез електронни средства, и е един от приоритетите на МОСВ.

Докладите и бюлетините, поддържани от ИАОС, са достъпни чрез интернет на адрес: <http://eea.government.bg/bg/output/index.html>

Всички закони, приети от Народното събрание се обнародват в "Държавен вестник". Електронни версии на текстовете на законите могат да бъдат намерени в правните бази данни като АПИС, СИЕЛА и др. На интернет сайта на МОСВ, се публикуват пълните текстове на закони и подзаконовни актове, свързани с околната среда.

Списък на конвенции в областта на околната среда, по които България е страна е публикуван в раздела "Сътрудничество" на интернет страницата на МОСВ.

Основните стратегии, планове за действие и програми в областта на околната среда се публикуват в специално обособена секция "Стратегически документи", както и в секторните секции на интернет страницата на МОСВ, както и на портала на Министерски съвет за обществени консултации.

В специален раздел, озаглавен "Консултации на МОСВ с обществеността" на

интернет страницата на МОСВ, се публикуват за коментар от обществеността проектите на закони, стратегии, планове и програми и др.

Осигурена е пълна отчетност и прозрачност на дейността на МОСВ – в специален раздел „Приоритети” се публикуват годишни цели и отчети за работата на ведомството.

В контролната дейност на регионалните структури на МОСВ - РИОСВ, националните паркове и басейновите дирекции е въведен комплексния подход за извършване на проверките на операторите, с което се постигна по-пълна прозрачност пред обществеността за прилагането на екологичното законодателство от операторите, както и за осъществената контролна дейност. По този начин се привлича обществеността (гражданите, бизнеса и НПО) по-активно в политиката за чиста околна среда чрез открит и непрекъснат диалог.

Създадена е еднотипна база данни за контролната дейност – всички справки, отчети (месечни, тримесечни, годишни) са унифицирани. Ежемесечно се публикуват на страницата на МОСВ отчети за контролната дейност на 16-те РИОСВ.

Посредством т.нар. „Зелен телефон” и по електронна поща МОСВ и неговите структури приемат сигнали от граждани и организации за екологично замърсяване.

На „Зеления телефон” могат да се подават сигнали за: замърсявания на водите и на въздуха от различни източници, нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, незаконен добив на инертни материали (пясък и баластра), притежаване и търгуване със застрашени животински и растителни видове и др.

Осигурена е пълна отчетност пред обществеността по отношение на предприетите действия във връзка с постъпилите сигнали като тази информация се публикува на страниците на МОСВ и неговите структури.

XIV. Website addresses relevant to the implementation of article 5

Give relevant website addresses, if available:

www.moew.government.bg/,
<http://eea.government.bg/>
<http://www.strategy.bg/>

XV. Legislative, regulatory and other measures implementing the provisions on public participation in decisions on specific activities in article 6

List legislative, regulatory and other measures that implement the provisions on public participation in decisions on specific activities in article 6.

Explain how each paragraph of article 6 has been implemented. Describe the transposition of the relevant definitions in article 2 and the non-discrimination requirement in article 3, paragraph 9. Also, and in particular, describe:

(a) With respect to **paragraph 1**, measures taken to ensure that:

- (i) The provisions of article 6 are applied with respect to decisions on whether to permit proposed activities listed in annex I to the Convention;
- (ii) The provisions of article 6 are applied to decisions on proposed activities not listed in annex I which may have a significant effect on the environment;
- (b) Measures taken to ensure that the public concerned is informed early in any environmental decision-making procedure, and in an adequate, timely and effective manner, of the matters referred to in **paragraph 2**;
- (c) Measures taken to ensure that the time frames of the public participation procedures respect the requirements of **paragraph 3**;
- (d) With respect to **paragraph 4**, measures taken to ensure that there is early public participation;
- (e) With respect to **paragraph 5**, measures taken to encourage prospective applicants to identify the public concerned, to enter into discussions, and to provide information regarding the objectives of their application before applying for a permit;
- (f) With respect to **paragraph 6**, measures taken to ensure that:
 - (i) The competent public authorities give the public concerned all information relevant to the decision-making referred to in article 6 that is available at the time of the public participation procedure;
 - (ii) In particular, the competent authorities give to the public concerned the information listed in this paragraph;
- (g) With respect to **paragraph 7**, measures taken to ensure that procedures for public participation allow the public to submit comments, information, analyses or opinions that it considers relevant to the proposed activity;
- (h) With respect to **paragraph 8**, measures taken to ensure that in a decision due account is taken of the outcome of the public participation;
- (i) With respect to **paragraph 9**, measures taken to ensure that the public is promptly informed of a decision in accordance with the appropriate procedures;
- (j) With respect to **paragraph 10**, measures taken to ensure that when a public authority reconsiders or updates the operating conditions for an activity referred to in paragraph 1, the provisions of paragraphs 2 to 9 are applied, making the necessary changes, and where appropriate;

(k) With respect to **paragraph 11**, measures taken to apply the provisions of article 6 to decisions on whether to permit the deliberate release of genetically modified organisms into the environment.

Answer:

По подточка (a):

Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) задължително се извършва на инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии съгласно Приложение № 1 (чл. 92, (1) на ЗООС (абсолютно съответствие с Анекс I на Конвенцията).

Допълнение от сдружение «ДЕН»

Допуска се реализация и на проекти, за които няма извършен ОВОС, но са договорени европейски средства. Такъв е примерът с проекта за Регионално депо-Ямбол, например и редица други. Тук просто можете да приложите възраженията на гражданите от Ямбол, Баня, Самоков, Златица, Пирдоп и т.н.

Чл. 6, ал. 1 (б) от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на:
1. Чл. 93 от ЗООС;
2. Чл. 2, ал.2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

По подточки (b), (c), (d), (f), (g) и (h):

Съгласно изискванията на чл. 122а, ал. 5 от ЗООС и чл. 7, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни, ИАОС и съответната община по местонахождение на инсталацията, за която е подадено заявление за издаване на комплексно разрешително (КР), оповестяват и осигуряват в продължение на един месец при равнопоставеност достъп на заинтересованите лица до заявлението. В съответствие с чл. 7, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни обявлението за процедурата и условията за достъп до заявлението за издаване на КР се публикува в един национален ежедневник, в един местен вестник и на страницата на ИАОС в Интернет. Обявлението съдържа следната информация: 1. обстоятелството, че решението е предмет на консултации с други държави членки, когато е приложимо; 2. оператора на инсталацията; 3. вида на възможното решение – за изграждане и/или експлоатация на инсталация, или за изменение на комплексно разрешително; 4. дейността, която се извършва или ще се извършва в инсталацията; 5. компетентния орган за вземането на решение; 6. органите, от които може да бъде получена информация, както и срока, мястото за получаването ѝ; 7. органите, до които могат да се подават забележки, разясненията и възраженията на заинтересуваните лица, както и срока и мястото за подаването им; 8. посочване на времето и мястото или средствата, чрез които съответната информация ще се предостави.

В съответствие с чл. 123б, ал. 1, т. 2 от ЗООС в техническата оценка към КР се включват резултатите от консултациите със заинтересованите лица, проведени преди вземане на решението, и обясненията за начина, по който са взети предвид.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Единствено по преценка на служители в МОСВ, въпреки, че се нарушават закони и граждански права, се извършва подмяна на наименованието на инвестиционни уведомления с

разширяване на обхвата на проектите. Като пример ще посочим отново проекта за Регионално депо – Ямбол (тъй като сме най-запознати с него).

С писмо изх. № 55-04-03 от **09.02.2007** г. вх. № 313-СЗ-765/**12.02.2007** г. **Община Ямбол подава в ИАОС разработка** на Заявление за издаване на комплексно разрешително по смисъла на глава седма от ЗООС за строителство и експлоатация на **„Депо за твърди битови отпадъци на гр.Ямбол”**.

С писмо изх.№313 – СЗ-765 от **13.11.2007** год. Дирекция „Управление на отпадъците” в свое становище сочи забележки и препоръки, а именно:

„Записът на обект на КР *„Депо за неопасни отпадъци на Община Ямбол”* предполага, че депото ще бъде общинско.

Обръщаме внимание, че в инвестиционната част на Националната програма за управление на дейностите по отпадъците /2003-2007 год./, приета на 11.12.2003 год. от МС, е включен проект **„Регионално депо за битови отпадъци от населените места в общини Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа. Проектът предвижда разширение на депото за битови отпадъци на гр.Ямбол, с оглед привеждането му в съответствие с нормативната уредба и превръщането му в **регионално депо** за обезвреждане на битови отпадъци от населените места в общини Ямбол,Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа.**

В тази връзка, в КР следва да се промени наименованието и обхвата на обекта на КР”.

С писмо от 12.11.2007 г., вх. № 313-СЗ-765/14.11.2007 г., по проекта е постъпило **Становище на дирекция „Превантивна дейност” към МОСВ** с предложения за корекции.

Съществената промяна в наименованието, респективно в обхвата на проекта, инициирана от Дирекция „УО” към МОСВ, намира за първи път израз в писмо изх. № 313-03-765/29.11.2007 г. на директора на ИАОС до кмета на **Община Тунджа с копие до РИОСВ-Ст. Загора и директора на Басейнова дирекция-Пловдив, с което е изпратен проект на Комплексно разрешително на „Регионално депо за битови отпадъци от населените места от общини Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа” и уведомление за обществен достъп до проекта в периода **30.11.2007-29.12.2007** г.**

С писмо изх. № 313-СЗ-765 от 29.11.2007 г. вх. № 04-05-430/30.11.2007 г. **ИАОС уведомява Община Ямбол, че е открит обществен достъп до „Регионално депо за битови отпадъци от населените места от общини Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа”**. С писмото са изпратени проекта на комплексното разрешително и указания за допълнително необходима информация .

С писмо изх. № 04-05-430 от 11.12.2007 г. **Община Ямбол изпраща исканата допълнителна информация – схеми с текстова част в пряка връзка със направените от административния орган съществени промени в Заявлението на Община Ямбол за издаване на комплексно разрешително за „Депо за неопасни отпадъци на Община Ямбол”**.

Така извършените по същество промени в заявеното от **Община Ямбол инвестиционно предложение** намират логичен и мотивиран отзвук по отношение на заинтересованите страни – Община Ямбол, Община Тунджа и Община Сливен:

С писмо изх. № 0400-441/20.12.2007 г., вх. № 313-СЗ-765/27.12.2007 г., кметът на община Тунджа възразява срещу проекта за Комплексно разрешително за Регионално депо, поради нарушаване на процедурата. Посочва, че проектният капацитет на депото /396 357 т/г е с разчет за количествата на ТБО само на Община Ямбол, което е пряко обвързано със срока на експлоатация на депото. Допълва, че по неофициални данни само количествата битов отпадък на общините Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа е **124 000 т/г** и надвишават многократно заявения проектен капацитет от **30 537 т/г**. Категоричен е, че така допуснатата промяна в проекта на комплексното разрешително води автоматично до промяна на инвестиционното намерение и стопиране на започнатата процедура.

С писмо изх.№ 12-00-484/20.12.2007 г., вх. № 313-С-3-765/08.01.2008 г., е изпратено възражение от кмета на община Сливен относно **капацитета на депото от 396 357 т, който ще**

се окаже недостатъчен за обслужване на всички общини, посочени в проекта за комплексно разрешително. Посочва, че само град Сливен депонира годишно 68 206 т отпадъци. Като се прибавят и останалите населени места от община Сливен, количеството отпадъци може да достигне около 75 000 т/г.

С писмо изх. № 04-05-430/28.12.2007 г., вх. №№ 313-С-3-765/03.01.2008 г. и 313-С-3-765/09.01.2008 г., Община Ямбол посочва, че обявеният от тях проект на Комплексно разрешително не е съобразен с предвидените промени и количества на генерираните отпадъци, както и всички останали параметри, засягащи останалите общини, включени в проекта за Комплексно разрешително за „Регионално депо за отпадъци“. Данните и информацията в разработеното заявление са от техническия проект само на община Ямбол.

След надлежно уведомление на компетентните органи и част от заинтересовани страни, на **20.02.2008** г. в сградата на ИАОС се провежда среща за обсъждане на получените от общините Ямбол, Тунджа и Сливен становища и възражения по проекта „Регионално депо за битови отпадъци от населените места в общини Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа.

В Протокола от проведените консултации с оператора по проект на комплексно разрешително на „Регионално депо за неопасни отпадъци от населените места от Общини Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа” и в приложената към него Таблица 1 в графа „Предложение за промяна” на стр.2 е записано: „Операторът обясни, че съществуващото депо на Община Ямбол не отговаря на нормативните изисквания. Затова преди две години е започнало проектиране на две нови клетки. Изготвени са проекти за общинско депо и към момента вече има одобрен в Община Тунджа ПУП за площадката/ последното изявление не кореспондира с обективната истина, тъй като Заповедта №РД-1362/31.10.2008 год. на Кмета на Община Тунджа за одобряване на проект за подробен устройствен план/ План за регулация и застрояване за поземлени имоти №№032048, 000133, 000138, 000221, 000126 и 000135 по КВС на землище на с.Хаджи Димитрово и ПИ №№000215 и 000212 по КВС на землище на с.Дражево,, с които се образуват УПИ I- за съществуващо депо за ТБО, III – за регионално депо за ТБО – клетка I и III- за регионално депо за ТБО – клетка 2 е издадена и влиза в сила 5 месеца след влизане в сила на атакуваното комплексно разрешително/. **И по нататък – продължение от изявленията на Оператора:**

„ Включването на количествата отпадъци от другите общини ще доведе до бързото изчерпване на предвидените две клетки. Това налага необходимостта от проучване на разширение на депото, в това число закупуване на допълнителни терени и провеждане на всички процедури, съгласно изискванията на Наредба №7/2004 год. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци”.

На стр.3 от Протокола за проведените консултации в Условие 4 – капацитет Операторът продължава с обосновани възражения по съществената промяна в заявеното от Община Ямбол инвестиционно намерение: „Проектния капацитет на депото / 1-ва и 2-ра клетка/ е 396 357 тона общо. **Не е правен морфологичен анализ на отпадъците, които ще се приемат от другите общини**, но по неофициални данни количеството на отпадъците от всичките пет общини ще е около 124000 тона годишно. По предварителни сметки при така изготвения проект и приблизителни данни за количествата отпадъци, които ще се депонират, капацитетът на двете клетки ще се изчерпи за около 3 години / точно за 2 години и девет месеца!/

В графа „Обосновка” от Таблица №1 към Протокола от консултациите: стр.1 и стр.2 - се представят на кратко становищата на Общините Ямбол, Тунджа и Сливен по проекта на комплексното разрешително по отношение на капацитета на депото съгласно Условие 4. Към така представения капацитет в заявлението са включени само количествата отпадъци от Община Ямбол, нотъй като за изграждането на всички регионални депа с решение на МС е приета Националната програма за управление на отпадъците, в нея е включено изграждането на „Регионално депо за неопасни отпадъци от населените места в общините Ямбол, Нова Загора, Тунджа, Сливен и Стралджа” – група 3 по Програмата, това е

основната причина в обхвата на настоящото Комплексно разрешително да се включи **регионално**, а не общинско депо.....**стр.3** – всички се съгласиха, Комплексното разрешително се издава за изграждането и експлоатацията на регионално, а не общинско депо”.

Междувременно с изрично **Решение №229-НН/2008** год. на основание чл.123, ал.4 от ЗООС, Министерът на околната среда и водите **отказва на заявителя Община Ямбол да издаде комплексно разрешително за „Депо за ТБО на Община Ямбол”**. Решението е влязло в сила.

По подточки (b) – (g):

Член 6, ал. 2 – 7 от Конвенцията са транспонирани чрез разпоредбите на:

1. Членове 87, 95, 97 и 98 от ЗООС.

Възложителят на плана или програмата организира консултации с обществеността и със заинтересувани лица, засегнати от прилагането на плана или програмата (чл. 87, ал.1, т. 2.

Възложителят провежда консултации с компетентните органи за вземане на решение по ОВОС или оправомощени от тях длъжностни лица с други специализирани ведомства и засегнатата общественост по отношение на:

- специфичните особености на предлаганото строителство, дейности и технологии, степен на развитие на проектното решение и взаимовръзката му със съществуващи или други планирани строителство, дейности и технологии;
- характеристиките на съществуващата околна среда и всички нейни компоненти;
- значимостта на предполагаемите въздействия;
- заданието за обхват и съдържание на ОВОС;
- границите на проучването във връзка с ОВОС;
- алтернативите за инвестиционни предложения;
- засегнатата общественост - интереси и мнения;
- източниците на информация;
- методиките за прогнози и оценка на въздействието върху околната среда;
- мерки за намаляване на предполагаемите отрицателни въздействия върху околната среда.

Възложителят организира съвместно с определените от компетентния орган или оправомощено от него длъжностно лице засегнати общини, кметства и райони обществено обсъждане на доклада за ОВОС.

За организиране на общественото обсъждане възложителят внася писмено искане до определените от компетентния орган органи, с предложение за място, дата и час на срещата/срещите за обществено обсъждане, мястото за обществен достъп до документацията и за изразяване на становища, като датата на първата среща е до 60 дни от датата на внасяне на искането. Към писменото искане се прилага по един екземпляр на доклада за ОВОС с всички приложения към него на всеки един от определените органи. Определените органи потвърждават писмено предложението в срок до 7 дни от внасяне на искането или правят друго предложение за същия 60-дневен срок, като при непроизнасяне на органите в 7-дневния срок се смята, че предложението на възложителя е прието.

В обсъждането могат да участват всички заинтересувани физически и юридически лица, в т.ч. представители на компетентния орган за вземане на решение по ОВОС, териториалната администрация на изпълнителната власт, обществени организации и

граждани.

Възложителят на предложението уведомява лицата за мястото и датата на обсъждането чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин най-малко 30 дни преди срещата за общественото обсъждане.

Възложителят на предложението и компетентните органи осигуряват обществен достъп до документацията по ОВОС за период 30 календарни дни преди началото на обсъждането.

Представителите на обществеността представят писмено своите становища на срещата за обществено обсъждане или ги изпращат на компетентния орган за вземане на решение по ОВОС не по-късно от 7 календарни дни след обсъждането.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Представителите на обществеността имат възможност да участват в обсъждането на планове и програми, които ги засягат пряко, ако научат своевременно за тези обсъждания. Както посочихме и по-горе, информацията за внесените инвестиционни намерения не се публикува редовно на сайтовете на РИОСВ, самите възложители, а и структурите на МОСВ се ограничават до публикуване на съобщение в не толкова четени печатни издания. Залите, в които се провеждат обществените обсъждания, също обикновено са прекалено малки. А и часовете на обсъжданията съвпадат с работното време на гражданите, което ги ограничава от участие.

2. Членове 19, 19а, 20, 21 и 22 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;

Възложителят организира консултации с обществеността, заинтересуваните органи и трети лица, които има вероятност да бъдат засегнати от плана или програмата през различните фази на подготовка на плана или програмата, съответно на екологична оценка на планове и програми (ЕО). Консултациите се провеждат по схема, разработена от възложителя, която включва и информация за начина на съвместяване процеса на планиране и основните етапи на ЕО, в т. ч. за взаимодействие на екипите по разработване на проекта за плана/програмата, на доклада по оценка на степента на въздействие, когато такъв е изискан от компетентния орган и на доклада за ЕО/екологичната част. Схемата се консултира с компетентния орган.

Възложителят и/или експертите, на които е възложено да изготвят доклада за ЕО/екологичната част към плана или програмата, подготвят задание за определяне обхвата на оценката, по което провеждат консултации със заинтересованата общественост съгласно схемата (чл. 19а).

Консултациите по изготвения доклад за ЕО/екологичната част към плана или програмата включват публикуване на съобщение за провеждане на консултации и осигуряване на: (чл. 20)

- достъп и достатъчна техническа възможност за запознаване с материалите по доклада за ЕО, с проекта на плана/програмата и с нагледните материали по всяка от оценяваните алтернативи;
- експерт или лице с необходимата квалификация от планиращия екип, отговорно да предоставя допълнителни устни разяснения на място;

- приемането на изразените в срок становища.

Обществено обсъждане на доклада за ЕО е задължително в случаите, когато: (чл. 21, ал. 1)

- се изисква за проекта на плана или програмата съгласно специален закон;
- са постъпили повече от две мотивирани негативни становища или предложения за алтернативи, отразени в доклада за ЕО или при провеждане на консултациите.

Минимални изисквания за организирането и провеждането му:

- Възложителят уведомява писмено органа, както и органите, участвали в консултациите, за наличието на обстоятелствата по ал. 1, като определя мястото, датата и часа за провеждане на срещата за общественото обсъждане, както и за мястото за публичния достъп и срока за запознаване с проекта за плана/програмата, доклада за ЕО с всички приложения и материалите към него.
- Възложителят уведомява писмено лицата, представили становище и по своя преценка може да уведоми писмено и други лица, органи и организации за срещата за обществено обсъждане.
- Срещата за общественото обсъждане се провежда след приключване на консултациите по изготвения доклад за ЕО/екологичната част към плана или програмата и се ръководи от възложителя или от упълномощено от него длъжностно лице.
- Възложителят осигурява присъствието на срещата на представител на проектантския колектив, на ръководителя и на независимите експерти, като те запознават накратко присъстващите с плана или програмата и съответно с резултатите от извършената ЕО.
- За общественото обсъждане се води протокол от лице, определено от възложителя; протоколът се подписва от представителя на възложителя и от протоколиста и към него се прилагат писмените становища, предоставени предварително или по време на обсъждането.
- Лицето предоставя материалите с резултатите от общественото обсъждане на възложителя в срок 3 дни от датата на срещата.

3. Членове 9, 10, 16 и 17 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС).

Съобразно характеристиките на инвестиционното предложение възложителят определя с кои специализирани ведомства и представители на засегнатата общественост да извърши консултациите. Консултациите могат да се организират по някои от следните начини:

- обявяване в средствата за масово осведомяване;
- изпращане на съобщения до местните власти;
- изготвяне и разпространение на проспект или брошура с кратка информация за инвестиционното предложение;
- разпространяване на писма или въпросници до заинтересувани организации или лица, живеещи в непосредствена близост, с молба за информация и коментар по инвестиционното предложение;
- поставяне на информационни табла или постери;
- организиране на експертни или обществени групи по обхвата на оценката;
- организиране на срещи със засегнатото население.

При консултациите възложителят предоставя достатъчна информация за изясняване на намеренията си и време на специализираните ведомства и засегнатата

общественост за изразяване на становище.

Възложителят изготвя справка за извършените консултации и за мотивите за приетите и неприетите бележки и препоръки.

Възложителят задължително провежда консултации по изработеното задание с компетентния орган по околна среда. Компетентният орган може да препоръча на възложителя да проведе консултации с други заинтересувани лица или органи.

Компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице определя и засегнатите общини, райони и/или кметства, с които възложителят да организира обществено обсъждане на доклада за ОВОС и приложенията към него.

Когато е представен и доклад за оценка на степента на въздействие, като приложение към доклада за ОВОС, който е оценен положително, компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице осигурява достъп до доклада за оценка на степента на въздействие чрез своята интернет страница в 5-дневен срок.

Общественото обсъждане на доклада за ОВОС се извършва в следния ред:

1. Възложителят предоставя по един екземпляр от доклада за ОВОС с всички приложения към него на определените органи.
2. Засегнатите общини, райони и/или кметства потвърждават писмено мястото, датата и часа за провеждане на среща/срещи за обществено обсъждане, мястото и времето за обществен достъп до доклада за ОВОС и приложенията към него, както и мястото за предоставяне на писмени становища.
3. Възложителят ги обявява в средствата за масово осведомяване и/или по друг подходящ начин най-малко 30 дни преди срещата/срещите за общественото обсъждане.
4. От засегнатите общини/райони/кметства се осигурява уведомяване по подходящ начин на населението за предстоящото обществено обсъждане, включително чрез поставяне на обява на общественодостъпно място в сградата на общината/района/кметството, за което се съставя протокол.
5. Възложителят уведомява писмено компетентния орган за мястото, датата и часа за провеждане на срещата/срещите за общественото обсъждане.
6. По своя преценка възложителят може да уведоми писмено и други специализирани лица, органи и организации за срещата/ срещите за обществено обсъждане.
7. Срещата/срещите за общественото обсъждане се ръководи от възложителя или от упълномощено от него лице, които запознават присъстващите накратко с инвестиционното предложение.
8. Възложителят осигурява присъствието на ръководителя и на представители на колектива от независими експерти на срещата/срещите, като те запознават присъстващите накратко с резултатите от извършената ОВОС, като използват и карти, схеми и др. нагледни материали; в случаите на приложен доклад за оценка на степента на въздействие към доклада за ОВОС възложителят осигурява присъствие и на представители на колектива, изготвили оценката за съвместимост, които запознават също накратко присъстващите с резултатите от извършената от тях оценка.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Опазването на околната среда е свързано с превенция на общественото здраве. В този смисъл се изисква и консултация със здравните органи. Липсва обаче законен регламент, по който здравните органи да определят конкретно риска на един

инвестиционен проект за човешкото здраве. До май 2011 г. в България действаше Наредба 7 за изискванията за хигиенна защита на селищната среда, която определяше конкретни отстояния на опасни производства от жилищни сгради, болници, детски и социални заведения. Под натиска на бившата министърка Нона Караджова тази наредба беше отменена с цел единствено да не се създават пречки за бизнеса. В момента директорите на РЗИ могат да преценят дали един проект ще навреди на човешкото здраве само по симпатия към инвеститора и лични убеждения. Факт е противоречивата практика по подобни становища за еднотипни инвестиционни проекти.

Това е в основата и на внесеното на 31 октомври 2013 г. в МОСВ и МЗ искане от група неправителствени и граждански организации за възстановяване на законовия регламент за отстоянията за опасни производства. По думите на министър Искра Михайлова, няма нормален българин, който да не подкрепи такова искане. До този момент, обаче, не виждаме конкретен резултат по нейното обещание за съвместна инициатива с МЗ за законодателни промени.

По подточка (h):

Чл. 6, ал. 8 от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на:

1. Чл. 87 и чл. 99 от ЗООС.

Резултатите от консултациите се отразяват в доклада за екологична оценка и се вземат предвид в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната РИОСВ.

Компетентният орган взема решение по ОВОС в срок до 45 дни след провеждане на общественото обсъждане, като отчита резултатите от него.

2. Чл. 18 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС на инвестиционните предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 и 2 от ЗООС.

3. Чл. 26 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

По подточка (i):

Чл. 6, ал. 9 от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на:

1. Членове 88 и 99 от ЗООС;

2. Чл. 27 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

В съответствие с разпоредбите на чл. 127, ал. 1 от ЗООС решението за издаване, отказ, изменение, актуализиране или отмяна на КР се оповестява чрез средствата за масово осведомяване в 14-дневен срок от датата на издаването му.

По подточка (j):

Чл. 6, ал. 10 от Конвенцията е транспониран чрез разпоредбите на членове 85 и 93 от ЗООС.

По подточка (k):

Участието на обществеността във вземането на решения свързани със съзнателно пускане на генетично модифицирани организми (ГМО) е подробно регламентирано в Закона за генетично модифицираните организми (ЗГМО).

Освобождаването на ГМО или комбинация от тях в околната среда се извършва след получаване на разрешение, издадено от министъра на околната среда и водите. Разрешението се издава за всеки отделен случай въз основа на писмено заявление от лице.

В 60-дневен срок след подаване на заявлението Консултативната комисия по генетично модифицирани организми към министъра на околната среда и водите изготвя становище и го представя на министъра.

След изготвяне на становището, Министерството на околната среда и водите организира обществено обсъждане, което следва да се проведе не по-късно от 45 дни от изготвяне на становището.

При общественото обсъждане се представят резюмето на техническото досие, резюмето на оценката на риска и становището на комисията. Не може да бъде предмет на обсъждане информацията, определена за поверителна по реда на ЗГМО.

Не по-късно от 30 дни преди датата на обсъждането, в един централен всекидневник, чрез местните средства за масово осведомяване, чрез поставяне на обяви в съответните кметства в района на освобождаване на ГМО в околната среда, както и на Интернет страницата на информационната система "Клирингова къща по биобезопасност" за изпълнение на задълженията по Протокола от Картахена по биологична безопасност се обявяват предметът на обществено обсъждане и мястото, където необходимата информация е на разположение на заинтересуваните лица. В известието се обявяват и датата, и мястото, където ще се проведе общественото обсъждане.

Всяко лице може да предостави становище по предмета на обсъждането писмено или в електронна форма.

За участие в общественото обсъждане се канят и заявителят или негови представители и членовете на комисията. При общественото обсъждане се води протокол, който се прилага към документите за издаване на разрешението.

Въз основа на становището на комисията, икономическия анализ, резултатите от общественото обсъждане, коментарите, направени от останалите държави - членки на Европейския съюз, и след съгласуване с министъра на земеделието и храните министърът на околната среда и водите в срок до 14 дни от датата на провеждане на общественото обсъждане изготвя проект на разрешение за освобождаване на ГМО или комбинация от ГМО в околната среда и го представя за одобрение от Министерския съвет.

В МОСВ са създадени и се поддържат в електронен вид публични регистри на: издадените разрешения за освобождаване на ГМО в околната среда; местоположение и размер на площите, на които е разрешено освобождаването на ГМО.

XVI. Obstacles encountered in the implementation of article 6

Describe any obstacles encountered in the implementation of any of the paragraphs of article 6.

Answer:

Няма

XVII. Further information on the practical application of the provisions of article 6

Provide further information on the practical application of the provisions on public participation in decisions on specific activities in article 6, e.g., are there any statistics or other information available on public participation in decisions on specific activities or on decisions not to apply the provisions of this article to proposed activities serving national defence purposes.

Answer:

Не съществува статистическа информация, относно участието на обществеността (като брой на представители) при вземането на решения по специфични дейности.

Вметка от сдружение „ДЕН”

Защо ли?

XVIII. Website addresses relevant to the implementation of article 6

Give relevant website addresses, if available:

www.moew.government.bg/
www.strategy.bg
<http://eea.government.bg/>

XIX. Practical and/or other provisions made for the public to participate during the preparation of plans and programmes relating to the environment pursuant to article 7

List the appropriate practical and/or other provisions made for the public to participate during the preparation of plans and programmes relating to the environment, pursuant to article 7. Describe the transposition of the relevant definitions in article 2 and the non-discrimination requirement in article 3, paragraph 9.

Answer:

Съгласно член 75, ал.3 от ЗООС в процеса на разработване и обществено обсъждане на Националната стратегия за околна среда участват и представители на научните среди и на неправителствени екологични и браншови организации.

Съгласно чл. 51, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците при разработването на Националния план за управление на отпадъците министърът на околната среда и водите организира провеждането на консултации със съответните заинтересовани

страни, държавната администрация, местните власти и обществеността.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Не винаги, обаче, становищата на засегнатата общественост и местна власт са отразени и се вземат под внимание. По-скоро се следва принципа за усвояване на средства на всяка цена.

Съгласно чл. Чл. 146р. и 168б от Закона за водите за всеки район на басейново управление се публикуват и обявяват на обществеността, включително на водоползвателите, за консултации и писмени становища:

- Проект на план за управление на риска от наводнения, включително планираните мерки и очакваните резултати от тяхното изпълнение, както и постигнатите резултати и предложенията за изменение и актуализация на мерките и плана.
- Проект на план за управление на речния басейн.

Информацията се публикува на интернет страницата на съответната басейнова дирекция и на интернет страницата на МОСВ.

Дефиниции

Определението за "Общественост" е транспонирано в т. 24 от Допълнителните разпоредби на ЗООС. "Общественост" е едно или повече физически или юридически лица и техните сдружения, организации или групи, създадени в съответствие с националното законодателство.

Определението за "Засегната общественост" е напълно транспонирано в т. 25 от Допълнителните разпоредби на ЗООС. "Засегната общественост" е обществеността, посочена в точка 24, която е засегната или е вероятно да бъде засегната, или която има интерес при процедурите за одобряване на планове, програми и инвестиционни предложения, и при вземането на решения за издаването или актуализирането на разрешителни по реда на този закон, или на условията в разрешителното, включително екологичните неправителствени организации, създадени в съответствие с националното законодателство.

Дефиницията на "Информация за околната среда" е дадена в чл. 19 от ЗООС и напълно съответства на дефиницията в конвенцията., "Информация за околната среда" означава всяка информация в писмена, визуална, звукова, електронна или друга физическа форма по отношение на:

1. Състоянието на компонентите на околната среда, както следва: атмосферния въздух, атмосферата, водите, почвите, земните недра, ландшафт, природни забележителности, минерали, биологичното разнообразие и компонентите в тях и взаимодействието между тях;

2. Факторите, в съответствие с чл. 5 от ЗООС, както и дейностите и / или мерките, включително и административните мерки, международни договори, политика, законодателство, включително доклади за прилагане на законодателството, планове и програми, които оказват или са в състояние да оказват въздействие върху компонентите на околната среда;

3. Състоянието на здравето на човека и безопасността на хората, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или чрез тези компоненти ,от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

4. Обекти на културно-историческото наследство, сгради и съоръжения, доколкото те са или могат да бъдат засегнати от състоянието на компонентите на околната среда или, чрез тези компоненти, от факторите, дейностите или мерките, посочени в т. 2;

5. Анализ на разходите и ползите и други икономически анализи и допускания, използвани в рамките на мерките и дейностите, посочени в т. 2;

6. Емисии, зауствания и други вредни въздействия върху околната среда.

В българското законодателство не съществува легална дефиниция на „Държавен орган“.

Според ЗДОИ, чл. 4, ал. 1 всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация.

(2) Чуждестранните граждани и лицата без гражданство се ползват в Република България с правото по ал. 1.

(3) От правото по ал. 1 се ползват и всички юридически лица.

Съгласно чл. 17 на ЗООС всеки има право на достъп до наличната информация за околната среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Допълнение от сдружение „ДЕН“

Вижте подробните ни забележки по-горе по този въпрос.

XX. Opportunities for public participation in the preparation of policies relating to the environment provided pursuant to article 7

Explain what opportunities are provided for public participation in the preparation of policies relating to the environment, pursuant to article 7.

Answer:

Съгласно чл. 87, ал. 1 т. 2 и ал. 2. от ЗООС възложителят на плана или програмата организира консултации с обществеността и със заинтересовани лица, засегнати от прилагането на плана или програмата; резултатите от консултациите с обществеността се отразяват в доклада за екологична оценка и се вземат предвид в становището на министъра на околната среда и водите или на директора на съответната регионална инспекция за околна среда и води.

XXI. Obstacles encountered in the implementation of article 7

Describe any obstacles encountered in the implementation of article 7.

Answer:

Няма.

XXII. Further information on the practical application of the provisions of article 7

Provide further information on the practical application of the provisions on public participation in decisions on specific activities in article 7.

Answer:

Практика е чрез интернет страницата на МОСВ и портала за обществени консултации на Министерския съвет да се предоставят на обществеността за бележки и предложения проекти на планове, програми и стратегии.

Провеждат се и обществени обсъждания под формата на конференции, кръгли маси, работни срещи и др.

XXIII. Website addresses relevant to the implementation of article 7

Give relevant website addresses, if available:

www.moew.government.bg.

XXIV. Efforts made to promote public participation during the preparation of regulations and rules that may have a significant effect on the environment pursuant to article 8

Describe what efforts are made to promote effective public participation during the preparation by public authorities of executive regulations and other generally applicable legally binding rules that may have a significant effect on the environment, pursuant to article 8. To the extent appropriate, describe the transposition of the relevant definitions in article 2 and the non-discrimination requirement in article 3, paragraph 9.

Answer:

Съгласно чл.26, ал.2 от Закона за нормативните актове „преди внасянето на проект на нормативен акт за издаване или приемане от компетентния орган съставителят на проекта го публикува на интернет страницата на съответната институция заедно с мотивите, съответно доклада, като на заинтересованите лица се предоставя най-малко 14-дневен срок за предложения и становища по проекта.”

Съгласно Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се предвижда всеки министър – вносител на проект за нормативен акт, да изготвя доклад с обобщени резултати от проведеното по него публично обсъждане, и този доклад да е неразделна част от пакета документи за разглеждане от Министерския съвет и Народното събрание.

Като пример за добра практика може да се посочи участието на представители на неправителствените организации в работни групи, сформирани от МОСВ, при разработването на проекти на нормативни актове.

XXV. Obstacles encountered in the implementation of article 8

Describe any obstacles encountered in the implementation of article 8.

Answer:

Няма.

XXVI. Further information on the practical application of the provisions of article 8

Provide further information on the practical application of the provisions on public participation in the field covered by article 8.

Answer:

МОСВ публикува на интернет страницата си проекти на всички нормативни актове, за да предостави възможност на обществеността да изрази своите препоръки, коментари и предложения. Като пример за добра практика може да се посочи участието на представители на неправителствените организации в работни групи, сформирани от МОСВ, при разработването на проекти на нормативни актове.

XXVII. Website addresses relevant to the implementation of article 8

Give relevant website addresses, if available:

www.moew.government.bg.

XXVIII. Legislative, regulatory and other measures implementing the provisions on access to justice in article 9

List legislative, regulatory and other measures that implement the provisions on access to justice in article 9.

Explain how each paragraph of article 9 has been implemented. Describe the transposition of the relevant definitions in article 2 and the non-discrimination requirement in article 3, paragraph 9. Also, and in particular, describe:

- (a) With respect to **paragraph 1**, measures taken to ensure that:
 - (i) Any person who considers that his or her request for information under article 4 has not been dealt with in accordance with the provisions of that article has access to a review procedure before a court of law or another independent and impartial body established by law;
 - (ii) Where there is provision for such a review by a court of law, such a person also has access to an expeditious procedure established by law that is free of charge or inexpensive for reconsideration by a public authority or review by an independent and impartial body other than a court of law;
 - (iii) Final decisions under this paragraph are binding on the public authority holding the information, and that reasons are stated in writing, at least where access to information is refused;
- (b) Measures taken to ensure that, within the framework of national legislation, members of the public concerned meeting the criteria set out in **paragraph 2** have access to a review procedure before a court of law and/or another independent and impartial body established by law, to challenge the substantive and procedural legality of any decision, act or omission subject to the provisions of article 6;
- (c) With respect to **paragraph 3**, measures taken to ensure that where they meet the criteria, if any, laid down in national law, members of the public have access to administrative or judicial procedures to challenge acts and omissions by private persons and public authorities which contravene provisions of

national law relating to the environment;

(d) With respect to **paragraph 4**, measures taken to ensure that:

(i) The procedures referred to in paragraphs 1, 2 and 3 provide adequate and effective remedies;

(ii) Such procedures otherwise meet the requirements of this paragraph;

(e) With respect to **paragraph 5**, measures taken to ensure that information is provided to the public on access to administrative and judicial review.

Answer:

По подточка (a):

Според членове 40 и 41 от ЗДОИ, решенията за предоставяне на достъп до информация или отказ, подлежат на обжалване по съдебен ред, съответно пред Върховния административен съд или административните съдилища, в зависимост от органа, който е издал акта. За предоставяне на информация за околната среда се прилага процедурата, предвидена в глава трета от ЗДОИ. Българското законодателство съответства на конвенцията и дава възможност на всяко лице, което счете, че искането му за достъп до информация не е разгледано в съответствие с изискванията на член 4 от Конвенцията, да има достъп до процедура за преразглеждане. Съдилищата ефективно прилагат тези разпоредби на българското законодателство и по тях има създадена съдебна практика.

Според българското законодателство, обжалването на решенията за предоставяне/отказ от предоставяне на достъп до информация става само по съдебен път по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (чл. 40, ал.1 от ЗДОИ). Жалбата се подава чрез органа, издал оспорвания акт. Заплащането на таксите за образуване на административно дело става съгласно тарифа, определена за всички съдилища и е в установен в нея размер (Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерство на правосъдието). Тъй като се касае за административни дела, то тези такси са в минимален размер.

Тъй като обжалването на решенията е по съдебен път, то решенията на съда, са задължителни за всички държавни органи, физически и юридически лица. Когато става дума за решения на съда, взети по отношение на жалбата за отказ на информация, то тези решения имат и задължителна сила към всички субекти, задължени да предоставят достъп до обществена информация, изброени в чл.3 от ЗДОИ.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Има обаче и скандални примери за присъдени съдебни разноси в особено големи размери на граждани, които са се осмелили да потърсят информация или да оспорват незаконосъобразни административни актове на МОСВ, свързани с чуждестранни компании и високоплатежоспособни инвеститори.

Съгласно чл. 28, ал.2 от ЗДОИ органите, или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и уведомяват писмено заявителя за своето решение.

По подточка (b):

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Пример за това е посоченото по-горе нарушение на Орхуската конвенция със Закона за управление на отпадъците във връзка със забраната на гражданите и неправителствените организации да участват във вземането на решения от общото събрание на Регионалното сдружение за управление на отпадъците или да оспорват

решенията на общото събрание.

Този въпрос не е изрично уреден в българското законодателство, но членовете на заинтересованата общественост при обосноваване на правен интерес имат право да оспорват всяко решение, взето от административните органи. Административнопроцесуалният кодекс се прилага по отношение на административното производство и представители на обществеността могат да обжалват решения на административните органи.

В чл.55 от Конституцията на Република България е записано правото на чиста околна среда, следователно това дава материалните основания на всеки да участва в процеса на атакуване на всяко решение, действие или бездействие пред съд. Съдебната практика показва, че юридически лица, включително неправителствени организации, които отговарят на критериите на националното законодателство, а именно са регистрирани по съответния ред, имат възможност да участват в съдебния процес.

Гражданите имат гарантиран достъп до съдебни процедури за обжалване на административни актове (чл. 120 от Конституцията), освен ако обратното е предвидено със закон. Не съществуват такива законови изключения в областта на екологичното законодателство. Правният интерес е необходим при оспорване на административните актове пред съда.

Прякото изпълнение на всички конституционни разпоредби е възможно, тъй като международните споразумения, които са ратифицирани от Народното събрание и са в сила за България стават част от вътрешния правен ред след публикуването им в Държавен вестник. Такива споразумения се ползват с предимство пред националното законодателство в случай на противоречие между тях.

Националното законодателство в областта на околната среда осигурява напълно възможността представителите на обществеността да обжалват/оспорват по съдебен ред становища/решения по ЕО и ОВОС, чието наличие е абсолютно задължително условие за одобряването на устройствени планове и издаването на разрешения за строеж, с които се позволява реализацията на инвестиционни предложения, оказващи въздействие върху околната среда. Становището/решението по ЕО, както и решението по ОВОС подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) – за решението по ОВОС това е изрично посочено в чл. 99, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), като са определени и заинтересуваните лица („засегнатата общественост” по смисъла на § 1., т. 25 от Допълнителните разпоредби на Закона), които имат право на обжалване. За становището/решението по ЕО, в ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО няма текст, който да предвижда, че не подлежи на обжалване. Предвид изложеното следва, че по отношение на становището/решението по ЕО, както и решението по ОВОС в нормативната уредба по околна среда не е ограничен достъпа на „членовете на заинтересованата общественост, които имат достатъчен интерес” (по смисъла на чл. 9, ал. 2, (а) от Орхуската конвенция) до съдебно и административно обжалване, което означава, че при процедурата по ЕО/ОВОС се спазват разпоредбите на чл. 9, параграф 2 и 3 на Орхуската конвенция.

По подточка (с):

Възможността на представителите на обществеността да имат достъп до административни и съдебни процедури, за да атакуват действия и бездействия на физически лица и държавни органи, които противоречат на разпоредбите на националното законодателство, отнасящи се до околната среда, е гарантирана от самата Конституция, която предвижда, че всеки има право на здравословна околна

среда. Това дава конституционните основания за обжалване на всички действия и бездействия на физически лица и държавни органи, свързани с околната среда.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Но е изрично забранена със Закона за управление на отпадъците, което предполага свободно тълкуване от различни съдебни състави по допустимостта на евентуални жалби от граждани срещу решения на Регионални сдружения за управление на отпадъци.

В глава единадесет от ЗООС е предвидена и гражданска отговорност за всеки, който е причинил другиму вреди от замърсяване или увреждане на околната среда. Чл. 171 от ЗООС изрично предвижда увредените лица да могат да предявят иск срещу нарушителя за преустановяване на нарушението и за отстраняване на последиците от замърсяване.

Допълнение от сдружение „ДЕН”

Би трябвало да има и възможност за търсене на отговорност срещу длъжностни лица, които с действията или бездействията си са допуснали риск от увреждане на околната среда, респективно човешкото здраве.

В тази връзка, за конституиране на съдебно-процесуална легитимация (legal standing) на заинтересовани лица се използва определението за "Засегната общественост", съгласно Конвенцията, което е напълно транспонирано в Закона за опазване на околната среда. Съгласно §1, т.25 от ДР на ЗООС, "Засегната общественост" е обществеността, която е засегната или е вероятно да бъде засегната, или която има интерес при процедурите за одобряване на планове, програми и инвестиционни предложения, и при вземането на решения за издаването или актуализирането на разрешителни по реда на този закон, или на условията в разрешителното, включително екологичните неправителствени организации, създадени в съответствие с националното законодателство.

Производството пред съд е приложимо за всички видове административни актове и е регламентирано в Административно-процесуалния кодекс (АПК). АПК разграничава три вида административни актове - индивидуални, от общ характер и нормативни.

Кодексът предвижда обжалване пред горестоящия административен орган. Тъй като някои органи (Министерски съвет, министерства) нямат горестоящ административен орган, решенията им могат да се обжалват само пред съда. Горестоящият административен орган може да провери дали подчинената на него административна структура е приложила правилно своята дискреционна власт. Първоинстанционни решения могат да бъдат взети директно от съда – не е необходимо административните средства за обжалване да бъдат изчерпани, преди да се отнесе случая пред съда.

Съдилищата упражняват контрол за законосъобразност на административните решения. И двете – и процесуалната законосъобразност и материалноправната законосъобразност подлежат на съдебен контрол.

Граждански съдебни процедури могат да се стартират срещу частни физически или юридически лица, в случай че техни незаконни действия са причинили щети на някое лице – частно или публично. Такива съдебни процеси са изрично предвидени

в Закона за опазване на околната среда и в Закона за водите.

Съгласно чл. 170, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда, който виновно причини другиму вреди от замърсяване или увреждане на околната среда, е длъжен да ги обезщети. В случаите, когато е увредено имущество - държавна собственост, оправомощен да заведе иска е: министърът на околната среда и водите - ако вредите са настъпили на територията на повече от една област; областният управител - ако вредите са настъпили на територията на повече от една община. В случаите, когато е увредено имущество - общинска собственост, кметът на общината е оправомощен да заведе иск.

Увредените лица могат да предявят иск срещу нарушителя за преустановяване на нарушението и за отстраняване последиците от замърсяване.

Съгласно чл. 202., ал.1 от Закона за водите всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил на други лица в нарушение на действащите разпоредби по ползването и опазването на водите и на условията на издадените разрешителни.

В случаите, когато са увредени растителността и животинският свят във водните обекти - публична държавна собственост, оправомощен да заведе исковете за поправяне на вредите е:

1. министърът на околната среда и водите, ако вредите са настъпили на територията на повече от една област;
2. областният управител, ако вредите са настъпили на територията на повече от една община;
3. кметът на общината, ако вредите са настъпили на територията на една община.

Исковете могат да бъдат заведени и от организации с нестопанска цел, чийто предмет на дейност е опазване на околната среда.

Жалбите срещу държавни органи в областта на околната среда могат да бъдат разделени в три групи:

- Жалби срещу незаконни действия на органите.
- Жалби срещу незаконни пропуски и нарушения при действия, извършени от органите.
- Жалби от засегнатите лица срещу органите на изпълнителната власт за вреди, причинени от незаконни действия/бездействия.

Макар, че и трите групи жалби следва да се подават към административните съдилища, последната група се отнася, в действителност, към граждански дела. Първата и втората група от жалби се основават на широк кръг от правомощия, дадени на компетентните органи по околна среда да спрат продължаващите незаконни дейности, извършени от частни лица или за предотвратяване на непосредствена опасност от замърсяване - такива правомощия са предвидени в няколко екологични закони. Те се наричат "принудителни административни мерки". Тези мерки могат да бъдат или превантивни, или с цел спиране или възстановяване на щети от замърсяване.

Съгласно българското законодателство не са допустими „искове на трети лица”, т.нар. „actio popularis”.

По подточка (d):

Българското законодателство предвижда много възможности за участие на засегнатата общественост в съдебния процес. Дава се възможност да се заведе, както административно дело, така и гражданско и наказателно дело, по въпросите свързани с околната среда. Съдебните решения, които се отнасят до околната среда са задължителни за всички административни органи, така и за всички физически и

юридически лица.

Съдебната възбрана, върху изпълнението на административни актове, касаещи околната среда, като средство за правна защита, може да бъде наложена по реда на Административно-процесуалния кодекс (АПК). Съгласно чл. 90 и чл. 166 от АПК, административните актове не се изпълняват, преди да са изтекли сроковете за тяхното оспорване, а при подадена жалба или протест – до решаването на спора от съответния орган, като оспорването спира изпълнението на административните актове. Тези разпоредби на АПК, на практика, служат като автоматична съдебна възбрана.

Въпреки това, обаче, чл. 60, ал. 1 от АПК дава възможност „в административния акт да се включва разпореждане за предварителното му изпълнение, когато това се налага, за да се осигури животът или здравето на гражданите, да се защитят особено важни държавни или обществени интереси, при опасност, че може да бъде осуетено или сериозно затруднено изпълнението на акта или ако от закъснението на изпълнението може да последва значителна или трудно поправима вреда, или по искане на някоя от страните – в защита на особено важен неин интерес. В последния случай административният орган изисква съответната гаранция.

Съдебните такси по административните дела са ниски. Съгласно Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерство на правосъдието, по жалби срещу административни актове се събират следните такси:

- От юридически лица с нестопанска цел и от физически лица, които не са търговци – 10 лв.
- От юридически лица – търговски дружества и физически лица – търговци по смисъла на Търговския закон – 50 лв.

При гражданските дела съдебни такси се събират съгласно Тарифа за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс (ГПК) и зависят от вида на делото.

Ако вземането е оценяемо, например дело за обезщетение за вреди, съдебната такса ще бъде 4 на сто от цената на иска /материалния интерес/. Ако искът не може да бъде оценен – например съдебно дело за спиране на замърсяваща дейност, таксата се определя за всеки отделен случай - до 80 лв., но не по-малко от 30 лв.. В гражданско дело не съществува диференциация на таксите между НПО, граждани и търговски дружества. Таксите за обжалване на съдебни решения, както за административните, така и за гражданските дела, са в размер на половината от таксите на първа инстанция.

Принципът "Загубилият плаща" се прилага стриктно от съдилищата. В административното съдопроизводство ако жалбоподателят загуби делото заплаща всички направени по делото разноски, включително минималното възнаграждение за един адвокат, ако другата страна е ползвала такъв. Отговорността за разноски е регламентирана в чл.143 от АПК

Законът за правната помощ (ЗПП) предвижда помощ за страна по делото, която покрива неговите/нейните разноски за адвокат. Тъжителят трябва да е в недобро финансово състояние. Решението за предоставяне на правна помощ се взема или от съда или от административен орган, наречен Национално бюро за правна помощ. Не

съществува специален механизъм за правна помощ в областта на околната среда.

Продължителността на съдебните процедури, свързани с околната среда, може да варира значително. Обикновено първоинстанционната процедура с две или три заседания може да продължи повече от 6-7 месеца. Ако има повече от три заседания процедурата може да отнеме 8-12 месеца. Обжалването пред втора инстанция може да удължи процедурата с още 6-8 месеца. По принцип съгласно чл. 157, ал.1, изр.2 от АПК съдията-докладчик насрочва делото в срок не по-дълъг от два месеца от постъпването на жалбата в съда, но натовареността на някои съдилища може да бъде допълнителен фактор за забавяне на насрочването на делото.

Средната продължителност на административна съдебна процедура по въпроси на околната среда, е между 12-18 месеца.

По подточка (е):

По отношение на прозрачността на съдебните решения, като основен принцип на съдебните процедури е публичността и всеки може да присъства в съдебната зала. Съдебните решения и мотивите са на разположение на обществеността. Върховният административен съд въведе добрата практика да публикува своите решения и протоколи от заседанията на своя уебсайт. Някои от другите съдилища, като например апелативните съдилища и някои от регионалните и местните съдилища, следват тази практика

XXIX. Obstacles encountered in the implementation of article 9

Describe any obstacles encountered in the implementation of any of the paragraphs of article 9.

Answer:

Предизвикателства:

1. Необходимост от повишаване на капацитета на юристите по въпросите свързани с правото на околната среда
2. Необходимост от сериозни научни разработки и публикации по правото на околната среда.
3. Все още недостатъчна съдебна практика – сравнително малко са съдебните решения и определения по въпроси, свързани с околната среда.

XXX. Further information on the practical application of the provisions of article 9

Provide further information on the practical application of the provisions on access to justice pursuant to article 9, e.g., are there any statistics available on environmental justice and are there any assistance mechanisms to remove or reduce financial and other barriers to access to justice?

Answer:

Няма налична статистика.

XXXI. Website addresses relevant to the implementation of article 9

Give relevant website addresses, if available:

www.moew.government.bg - Министерство на околната среда и водите
www.mjeli.government.bg/ - Министерство на правосъдието
<http://www.sac.government.bg/home.nsf/vPagesLookup/home~en> - Върховен административен съд
<http://www.justice.bg/index2.htm>, Висш съдебен съвет

Articles 10-22 are not for national implementation.

XXXII. General comments on the Convention's objective

If appropriate, indicate how the implementation of the Convention contributes to the protection of the right of every person of present and future generations to live in an environment adequate to his or her health and well-being.

Answer:

Ратифицирането на Конвенцията от България, както и пренасянето на нейните разпоредби в европейското и национално законодателство, допринесоха за предприемане на законодателни и институционални мерки от публичните власти, които да гарантират по-голяма прозрачност на процеса на взимане на решения, открито управление и диалог със заинтересованите страни в сектор „околна среда”, както и по-пълно отчитане на екологичните съображения при разработването и изпълнението на секторните политики, стратегии, планове за действие, програми и проекти.

XXXIII. Legislative, regulatory and other measures implementing the provisions on genetically modified organisms pursuant to article 6 bis and Annex I bis

Concerning legislative, regulatory and other measures that implement the provisions on public participation in decisions on the deliberate release into the environment and placing on the market of genetically modified organisms in article 6 bis, describe:

(a) With respect to **paragraph 1 of article 6 bis** and:

(i) **Paragraph 1** of annex I bis, arrangements in the Party's regulatory framework to ensure effective information and public participation for decisions subject to the provisions of article 6 bis;

(ii) **Paragraph 2** of annex I bis, any exceptions provided for in the Party's regulatory framework to the public participation procedure laid down in annex I bis and the criteria for any such exception;

(iii) **Paragraph 3** of annex I bis, measures taken to make available to the public in an adequate, timely and effective manner a summary of the notification introduced to obtain an authorization for the deliberate release or placing on the market of such genetically modified organisms, as well as the assessment report where

available;

(iv) **Paragraph 4** of annex I bis, measures taken to ensure that in no case the information listed in that paragraph is considered as confidential;

(v) **Paragraph 5** of annex I bis, measures taken to ensure the transparency of decision-making procedures and to provide access to the relevant procedural information to the public including, for example:

- a. The nature of possible decisions;
- b. The public authority responsible for making the decision;
- c. Public participation arrangements laid down pursuant to paragraph 1 of annex I bis;
- d. An indication of the public authority from which relevant information can be obtained;
- e. An indication of the public authority to which comments can be submitted and of the time schedule for the transmittal of comments;

(vi) **Paragraph 6** of annex I bis, measures taken to ensure that the arrangements introduced to implement paragraph 1 of annex I bis allow the public to submit, in any appropriate manner, any comments, information, analyses or opinions that it considers relevant to the proposed deliberate release or placing on the market;

(vii) **Paragraph 7** of annex I bis, measures taken to ensure that due account is taken of the outcome of public participation procedures organized pursuant to paragraph 1 of annex I bis;

(viii) **Paragraph 8** of annex I bis, measures taken to ensure that the texts of decisions subject to the provisions on annex I bis taken by a public authority are made publicly available along with the reasons and the considerations upon which they are based;

(b) With respect to **paragraph 2 of article 6 bis**, how the requirements made in accordance with the provisions of annex I bis are complementary to and mutually supportive of the Party's national biosafety framework and consistent with the objectives of the Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biodiversity.

Answer:

По подточка (a) (i):

Регулаторната рамка за ефективно информиране и участие на обществеността във вземането на решения за съзнателно пускане в околната среда и пускането на пазара на генетично модифицирани организми (ГМО) е осигурена чрез разпоредби на Закона за генетично модифицирани организми (ЗГМО).

Процедурите за информиране и участие на обществеността относно съзнателно пускане в околната среда на ГМО, както и на пускането на пазара на ГМО са сходни като за първата процедура е компетентен министърът на околната среда и водите, а за втората министърът на земеделието и храните.

По подточка (a) (ii):

В българската нормативна уредба няма предвидени изключения от процедурата за участие на обществеността посочени в Анекс I bis, ал. 2.

По подточка (a) (iii):

След изготвяне на становището от консултативната комисия за ГМО относно заявление с искане за съзнателно пускане в околната среда, МОСВ организира обществено обсъждане, което следва да се проведе не по-късно от 45 дни от изготвяне на становището. При общественото обсъждане се представят резюмето на техническото досие, резюмето на оценката на риска и становището на комисията. При процедура за пускане на пазара на ГМО, след изготвяне на положителен доклад относно заявлението, на обществеността се предоставят доклада и резюме на техническото досие. Обществено обсъждане се провежда в продължение на 30 дни.

По подточка (a) (iv):

В глава шеста на ЗГМО е регламентирана поверителната информация свързана с ГМО. При освобождаване на ГМО в околната среда и при пускането им на пазара не може да бъде поверителна следната информация: общите характеристики на ГМО; име и адрес на заявителя; цел и място на освобождаването; методи и планове за наблюдение на ГМО и планове за спешни действия; място на съхранение; начини на транспортиране; употреба на ГМО; оценка на риска.

По подточка (a) (v):

Не по-късно от 30 дни преди датата на обсъждането, в един централен всекидневник, чрез местните средства за масово осведомяване, чрез поставяне на обяви в съответните кметства в района на освобождаване на ГМО в околната среда, както и на Интернет страницата на МОСВ се обявяват предметът на обществено обсъждане и мястото, където необходимата информация е на разположение на заинтересуваните лица. В известието се обявяват и датата, и мястото, където ще се проведе общественото обсъждане.

По подточка (a) (vi):

Всяко лице може да предостави становище по предмета на обсъждането писмено или

в електронна форма. За участие в общественото обсъждане се канят и заявителят или негови представители и членовете на комисията. При общественото обсъждане се води протокол, който се прилага към документите за издаване на разрешението.

По подточка (a) (vii):

Въз основа на становището на комисията, икономическия анализ, резултатите от общественото обсъждане, коментарите, направени от останалите държави - членки на Европейския съюз, и след съгласуване с министъра на земеделието и храните министърът на околната среда и водите в срок до 14 дни от датата на провеждане на общественото обсъждане изготвя проект на разрешение за освобождаване на ГМО или комбинация от ГМО в околната среда и го представя за одобрение от Министерския съвет.

Министърът на околната среда и водите издава разрешение за пускане на пазара, след положително решение на Министерски съвет.

По подточка (a) (viii):

На интернет страницата на МОСВ се създават и поддържат публични регистри на:

- издадените разрешения за освобождаване на ГМО в околната среда;
- местоположение и размер на площите, на които е разрешено освобождаването на ГМО.

Министерството на земеделието и храните създава и поддържа електронни регистри на:

- издадените разрешения за пускане на ГМО на пазара;
- информация за генетичната информация, необходима за контрол и наблюдение след пускане на пазара;
- площите засети с генетично модифицирани растения, за които има разрешение за пускане на пазара в Европейския съюз с цел отглеждане.

По подточка (b):

МОСВ създава и поддържа информационна система "Клирингова къща по биобезопасност" за изпълнение на задълженията по Протокола от Картахена по биологична безопасност към Конвенцията за биологичното разнообразие и за обмен на научна, техническа, екологична и юридическа информация относно ГМО. Данните в системата са публични.

XXXIV. Obstacles encountered in the implementation of article 6 bis and annex I bis

*Describe any **obstacles encountered** in the implementation of any of the paragraphs of article 6 bis and annex I bis.*

Answer:

Няма пречки при прилагането.

XXXV. Further information on the practical application of the provisions of article 6 bis and annex I bis

Provide further information on the practical application of the provisions on public participation in decisions on the deliberate release into the environment and placing on the market of genetically modified organisms in article 6 bis, e.g., are there any statistics or other information available on public participation in such decisions or on decisions considered under paragraph 2 of annex I bis to be exceptions to the public participation procedures in that annex?

Answer:

Няма практика по прилагане на изискванията на чл. 6 bis и Анекс I bis от конвенцията. Създадени са публичните електронни регистри, в съответствие с изискванията на законодателството.

XXXVI. Website addresses relevant to the implementation of article 6 bis

Give relevant website addresses, if available, including website addresses for registers of decisions and releases related to genetically modified organisms:

Answer:

<http://www.moew.government.bg/>

XXXVII. Follow-up on issues of compliance

If, upon consideration of a report and any recommendations of the Compliance Committee, the Meeting of the Parties at its last session has decided upon measures concerning compliance by your country, please indicate (a) what were the measures; and (b) what specific actions your country has undertaken to implement the measures in order to achieve compliance with the Convention.

Please include cross-references to the respective sections, as appropriate.

Answer:

Към момента няма взето от Съвещанието на страните решение, в изпълнение на доклад или препоръки на Комисията по съответствие, във връзка със спазването на Конвенцията от България.